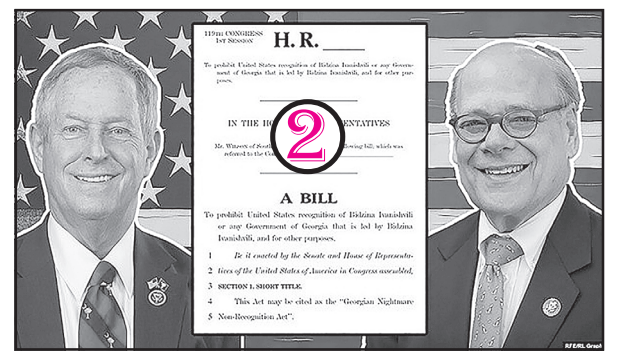

ეზმის მსახურებაში დაბრუნდები...

„გეგმვა“ ისევ აქტუალურ იგეგმება

„შუა უნდა გაიკრიფოს“!

ვინ აწინასწებს ამ ოპოზიციას, ვინ იმდის ამ კოლონალურ ხარჯებს? აქტივისტების, ორგანიზაციების, აქტივისტების შენახვის გარდა სხვა უამრავი ხარჯია, რომელსაც მილიონები სჭირდება და ვინ იმდის ამ ფულს? ვინ აწინასწებს „ნაწილს“ ფონდს, გვარამიას ტელევიზიას, ლი...

აქვს აქტივისტები? წარმომადგენელია, გამორიცხულია, რომელიმე დასავლური სახელმწიფო აწინასწებს საქართველოს წინააღმდეგ მიმართულ ამ სპეცოპერაციას, რომელიც, ფაქტობრივად, სახელმწიფო გადატრიალებას და ხელისუფლების მიტაცებას იმსახურებს მიზნად.

გეგმვა საქმე

„ნოემბრის კლენების გეგმა“ და სხვა სტალინური გეგმა ახალ ათწლეულში. კარგ ხასიათზე დაგვიყავ. მოგვხსენი, დაგვიჩვენე სახელმწიფო გეგმა-სენიტი-მეტი. შეიძლება დაგვიჩვენე არც იმდენი, მაგრამ ახლა უფრო ფიგურალურ იმდენი, მიპასუხე...“

ლიბერალს მიზნებზე მიეჩქარება...

გერ აგრძელებს ეზმას მისი უსასრულო ბოროტების კალთით გზოვით ისინი, ვინც თავად იმყოფებიან მის მსახურებაში და დაბრუნდები არიან მისი ჰიპნოზით. არ უნდა ვიფიქროთ, რომ არსებობენ გზოვით ის ბოროტი კალაები, რომლებიც ჩვენთვის ნაცნობია კლასიკური რელიგიებიდან. ამჟამინდელმა ეზმამა მიიღო ფორმები ფილოსოფიური, მხატვრული, მეცნიერული და ა. შ

თამარ ჩიკურდანიძე:

ლიბერალურმა აღვირახსნილობამ

⑥ კიდევ მეტი

დემოკრატიული

პრობლემა მოგვიტანა,

ვიდრე მოსალოდნელი იყო!

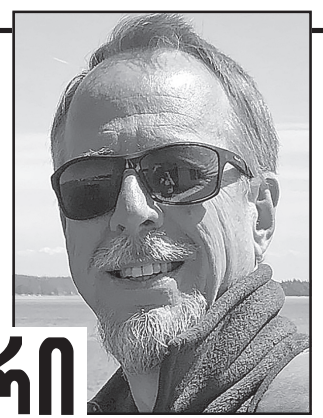
პაატა ნაცვლიშვილი:

ჩვენი ძვირფასი

გეგმვა ⑤

სტუარტ გელზერი

ქართული სივრცის ფენომენი

ტრამპმა, პილატეს მსგავსად, „ხელები დაიბანა“ ④

და რუსეთ-უკრაინის მოლაპარაკებებიდან გავიდა

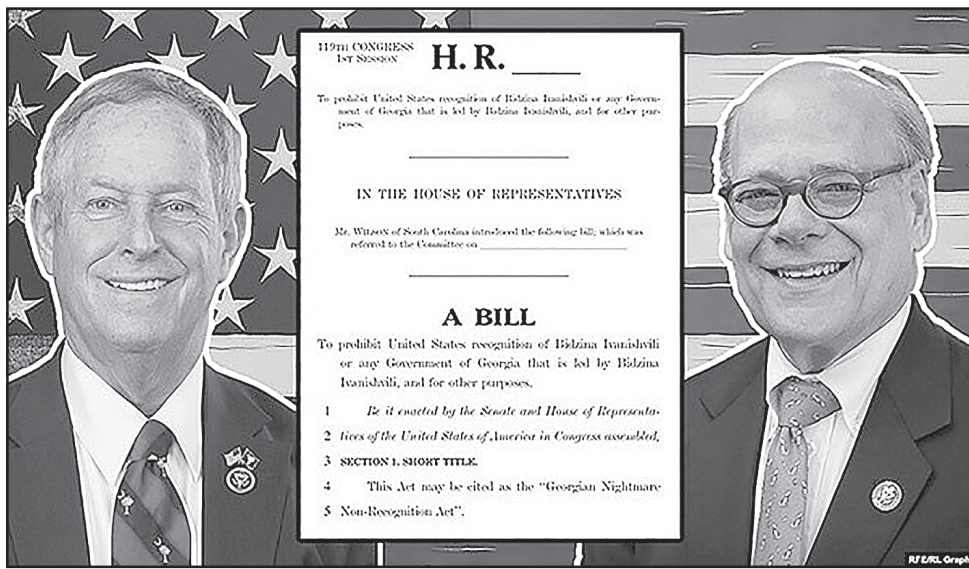
სიმონ კილაძე:

BZ BERNER ZEITUNG

სივრცის გამსაღებელი
ხელმოწერები

**„მეგობარი აქტი“
საბოლოო აპოკალიფიკური
კონგრესის
წარმომადგენელთა
პალატაში. პრეზიდენტი
განცხადდა შიშით
საბოლოოდ, მიიღეს
თუ არა კონგრესი
საქართველოსთან
დაკავშირებული აქტი,
რომელმაც კანონის
სახე უნდა მიიღო?**

ანალიტიკოსი მიიჩნევს, რომ ამერიკის მხრიდან დამოკიდებულება რუსეთის მიმართაც კი იცვლება და საქართველოსთან დაკავშირებული ეს აუთენტური მალე გადაივლის.

„ეს სანქციები, რომლითაც საქართველოს ემუქრებიან და რომელიც უკვე დაწესებული აქვს, არაფერია და მას უფრო პოლიტიკური დატვირთვა აქვს. ყველა სპეციალისტი ამბობს, რომ ამ სანქციებით ვერ დაზიანებენ ვერც ხელისუფლებას და ვერც ქვეყანას.“

ასევე ხდება და ვატირება, რომ ხელისუფლებამ შანტაჟის ეს მერკები დიდ არ ღირს. ეს ყველაფერი კეთდება მხოლოდ ჟღერადობისთვის. მით უმეტეს საქართველოსთან დაკავშირებით შეუძრა არც გრძელვადიანი იქნება და არც ისეთი მკაცრი, რომ მაგაზე ვინმე იღარღოს.

ამიტომ სანქციები რომც დაწესდეს, მთავარია ქვეყნის მოსახლეობა მიხვ-

„მეგობრები“ ისევ აქტივით იმუქრებიან

გმარტველ გუნდში ამოგან, რომ ოპოზიციური პირები იმისა, რომ სა-ქართველოსა და ამერიკის შეერთებულ შტატებში შორის არ აღდგას სრულყოფილი ურთიერთობები, არ არსებობს. მათ ვიცი-პრეზიდენტი ლევან დავითაშვილის ვიზიტის შემდეგ ოპოზიციური გუნდის აქტი“ რომც დაამტკიცოს, მას აღმასრულებელი ხელისუფლების და პრეზიდენტ დონალდ ტრამპის ხელმოწერა დასჯიდა. ამიტომ „ოქცე-გაში“ არა აქტი მთლიანად, რომ „მეგობრობის აქტი“ კანონად იქცევა.

„მეგობარი აქტი“, რომელიც მიმდინარე წლის დასაწყისში პრეზიდენტმა და სტივ კოენმა წარადგინა, მომდევნო კვირის საბოლოო კენჭისყრის წინ წარმოდგენილი იქნება.

ქალაქი ყოფს, ქარაზიანი მიდის

„ჩვენ ვიცით ჯგუფი, „დიდი სთიტი“, რომელიც არა მხოლოდ ამერიკის შეერთებულ შტატებში, მთელ მსოფლიოში მოქმედებს ამ მექანიზმებით და იარაღით და შენეობით, მათ ეწევათ მცდელობა, რომ შეერთებული შტატების კონგრესში ეს „მეგობარი აქტი“ გაიტანონ, რითაც აქ ამ რადიკალურ ოპოზიციას დროებითი სუნიტის რეჟიმი გაუხანგრძლივონ.“

მაგრამ საზოგადოებამ იცის, რომ ეს პოპულარული საქმიანობა კონტრეტული საქართველოს ხელისუფლებასა და ამერიკის შეერთებული შტატების ახალ აღმშენებელსა და მისი რეჟიმისთვის ურთიერთობების დამაზიანებელი, ამ ახალმა აღმშენებელმა თავისი ქმედებით მოხსნა. ჩვენ გვუდავებოდნენ, რატომ ვეძახით კაცს კაცს და ქალს ქალს, რატომ გვინდა, რომ დემოკრატიული ქვეყანაში უცხოური დაფინანსება იყოს გამჭვირვალე. ესეც მოხსნა ამ აღმშენებელმა.

ტური პირები იმისა, რომ საქართველოსა და ამერიკის შეერთებულ შტატებს შორის არ აღდგას სრულყოფილი ურთიერთობები, არ არსებობს. ისეთი რეცედივები, რასაც უილსონი და „მეგობარი აქტი“ გვპირდებიან, რა თქმა უნდა, იქნება, მაგრამ მე ღრმად ვარ დარწმუნებული, რომ საბოლოო ჯამში, სიმართლე იმეორდება, – განაცხადა მრავალი ქალაქის მკვიდრმა.

„ნაციონალური მოძრაობის“ წევრი ლევან სანიძემ ამბობს, რომ ოპოზიციის ამერიკულ პარტიზანულ აქტიურად მუშაობას, რომ ქართველი ხალხის მხარდასაჭერი აქტი ამერიკელმა პოლიტიკოსებმა დაჩქარებული წესით მიიღონ.

„ეს იქნება არამხოლოდ კონკრეტული უპირატესობის მინიჭება და სიკეთის მიღება საქართველოს თითოეული მოქალაქისთვის, არამედ ივანეშვილის ხელისუფლებისთვის და მისი რეჟიმისთვის ეს იქნება უმძიმესი დარტყმა. კიდევ უფრო აქტიურად ვმუშაობთ ამერიკულ პარტიზანულად, რომ აქტი დაჩქარებული წესით იქნეს მიღებული“, – განაცხადა ლევან სანიძემ.

შემდგარია ანუ ის, რაც აღმოჩნდა ჩვენი ურთიერთობების დამაზიანებელი, ამ ახალმა აღმშენებელმა თავისი ქმედებით მოხსნა. ჩვენ გვუდავებოდნენ, რატომ ვეძახით კაცს კაცს და ქალს ქალს, რატომ გვინდა, რომ დემოკრატიული ქვეყანაში უცხოური დაფინანსება იყოს გამჭვირვალე. ესეც მოხსნა ამ აღმშენებელმა.

ჩვენ ვამბობდით, რომ ვერ ჩავერთვებით ამ კონფორტისთვის რუსეთთან, იმიტომ რომ ეს ჩვენი ქვეყნისთვის იქნებოდა ისტორიული დამანგრეველი მარცხი. თვითონ ამერიკის შეერთებული შტატების ახალი აღმშენებელი ყველაფერს აკეთებს, რომ, რამენაირად, ეს ომი დასრულდეს. ანუ ომივე-

ანალიტიკოსი ნამან საყვარელიძე for.ge-თან ამბობს, რომ „მეგობარი აქტი“ რომ მიიღონ და ის კანონად იქცეს, დონალდ ტრამპის ხელმოწერა საჭიროა. ამიტომ ცალკე საკითხია მოაწეროს თუ არა მას პრეზიდენტის ხელს. მეორე მხრივ კი,

დეს, რატომ უნდადგებოდნენ – უნდადგებოდნენ იმიტომ, რომ ეს ხელისუფლება არ უნდა და „ნაციონალურების“ ისევე ქვეყნის სათავეში დაბრუნება სურთ. დანარჩენი მოსახლეობამ გადაწყვიტოს. აგერ, უყურებს ხალხი წულუკიანის პროცესს და ხედავს, ისმენს რა ხდებოდა ნაციონალურების დროს.

„მეგობრობის აქტი“ კი არა, რაც უნდა ის მიიღონ, საქართველოს მოსახლეობას არ უნდა ნაციონალურების ხელისუფლებაში დაბრუნება, ამიტომ შანტაჟის არც ერთი ფორმა არ გაჭრის“, – ამბობს საყვარელიძე.

მისივე თქმით, ოპოზიციის და მათთან აფილირებული ექსპერტების რიტორიკა, რომ საქართველო ამით იზოლაციაში მოხვდება და დავიღუპებით, ამსურდია. როგორც საქართველოს სტირდება დასავლეთი, ისე დასავლეთს სტირდება საქართველო. ამიტომ მსგავსი გადაწყვეტილების მიღება თუ უნდადგებოდნენ ნამდვილ სანქციებს დაუწესებდნენ ქვეყანას, რაც რეალურ კრიზისს შექმნიდა. ამას კი არ აკეთებენ, იმიტომ რომ საქართველოს დაკარგვა არ უნდათ.

„ევროპაშიც კი გაყოფილია პოზიციები. ევროპარლამენტი სრულიად სხვაგვარად ლაპარაკობს, ხოლო აღმსარებლები სტრუქტურები სრულიად სხვანაირად.“

უფრო რეალისტური აღმსარებლები ხელისუფლების წარმომადგენლები არიან. პოლიტიკოსებს არა აქვთ ამხელა პასუხისმგებლობა, როგორც ხელისუფლების წარმომადგენლებს. ამიტომ მოლოდინი, რომ აი, „მეგობრობის აქტი“ თუ მიიღებენ, მორჩა, ამერიკისთან განცდება ყველაფერი, ამსურდია და მხოლოდ ტყულის ტირაჟირება“, – ამბობს საყვარელიძე.

ლიკა პერიკაშვილი

**რაგანიში
მოსაზრება
ჩვენში გაბატონდა
დემონსტრაციები
„პროპაგანდას“
კახილით და
სინამდვილეს
ვინ გართავს ამ
დემონსტრაციებს?!**

ლიბერალს მიტინგზე მიეჩქარება...

განსაცვიფრებელია ის ჯადოსნური გემოვნება, რომელსაც გაქარია ფალი-აშვილი ახდენს ქართველ მსმენელზე თავისი ოპერით „აგნალომ და ეთერი“. ამ ყოველი პანტი ქართულია და, ამიტომ, ამ ოპერას პირდაპირი მითითებით შეიძლება, ეწოდოს „ქართული ოპერა“. მაგრამ ამით ვერ ვიღებ ყველაფერი არ არის ნათქვამი: ეს ოპერა

გენიალურია, ღრმად, ქართულის სულში ჩაფხვნილი, რომელიც მუსიკის მოყვარულს ქართველს უნარს ანიჭებს, ოპერის გაგებაში შელოდონ მთლიანად დაიმახსოვროს. ყოველ შემთხვევაში, ვერ წარმოიდგენია ამ ოპერის მოსმენად ოპერის თეატრში მსმელი ქართველი, რომელიც ნიდავს ქაჩაში დაქრის გზაში: „მეგობარი გინდაა!“

ოპერის ლიბერტო აღებულია ქართული ლეგენდიდან, რომელსაც სიყვარულის ტრაგედიას ვუწოდებდი. მეფე აბესალომი, უზომოდ შეყვარებული მშვენიერ ეთერზე, ბოროტების ძალებმა იმ ზომამდე მიიყვანეს, რომ იძულებულია, ეთერი თავიდან მოიშოროს და იმეოროს: „ვინ გინდათ პალი ეთერი!“

უმჯავა თავის ინსტრუმენტად აქცია ვებრი მურმანი, რომელმაც მშვენიერ ეთერს, ხელში მის ჩასაგდებად, ისეთი სენი შეჰყარა, რომ მეფე იძუ-

ლებული გახდა, თავიდან მოეშორებინა მეფე. ეთერი ხელთ ჩაუვარდა მურმანს და მურმანმა მას გრძელად სენი მოაშორა. მეფის შეკითხვას, თუ როგორ არის ეთერი, მშვილად უპასუხა: „დამრთა ჩამთვის მოუთა“.

მაგრამ გახარებული ვერ რჩება ბოროტი. მას მეფემ მოსთხოვა უკვდავების წყაროს მოტანა, საიდანაც ცოცხალი ვერაფერი ვერ ბრუნდება (დაუვიწყარი აბესალომ-მურმანის ლეგენდა).

საქართველოს პროკურატურაში საბოტაჟის, ღამამიძეებზე ბარბოცაში საბოტაჟის მძევლობის, უცხოეთის ორგანიზაციებისათვის და უცხოეთის კონტროლს დაქვემდებარებული ორგანიზაციებისათვის მტრულ საქმიანობაში დახმარების, საქართველოს კონსტიტუციური წყობილებისა და ეროვნული უშიშროების საფრთხეების წინააღმდეგ მიმართული საქმიანობისთვის ღონანების მოპოვების ფაქტებზე მიმდინარე გამოძიების შედეგად, როგორც საზოგადოებისათვის ცნობილია, 2025 წლის 17 მარტს ყალბა ღაწილი „ნანუკას ფონდის“ „ფრონტის“, „ფონდი ერთმანეთისთვის 24/7“-ს, „სირსხვილიას“ და „თბილისის ალამიანის უფლებათა სახლის“ საბანკო ანგარიშებს, რომლებიც მონაწილეობდნენ საზოგადოებრივი წესრიგის წინააღმდეგ ჩაღვნილი მიმდინარე ღონანების ბრალდებული პირების და მათი ოჯახის წევრების ღონანურ უზრუნველყოფაში, ისევე როგორც სამართალდამრღვევი პირებისათვის დაკისრებული აღმინიჭებული ჯარიმების გაღებაში.

სისხლის სამართლის საქმეზე, გამოძიებისთვის მტკიცებულებებით მნიშვნელობის მქონე ინფორმაციის და დოკუმენტაციის მოპოვების მიზნით, თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ გაცემულ იქნა განჩინებები ე.წ. „ფონდების“ ხელმძღვანელი პირების – ნანა ფორთოლიანის, ალექსანდრე ცეცხლიშვილის, ლაშა არველიძის, გუგა ხელაიას და მარიამ ბაგელიძის ფაქტობრივ და რეგისტრაციის მისამართებზე არსებული საცხოვრებელი სახლებისა და პირადი ჩხრეკების თაობაზე, რომ-

მათი აზრით, ეს ფსევდოპატრიოტიზმი უნდა „ჭამო“, უნდა დადგე შუა ქუჩაში ტატირებული სხეულით და იახლო ევროპა, თუ არადა, რუსი ხარ და რუსის მომხრე, რადგან არ ხარ მათ დაკრულზე მოცეკვავე და მათი ჯიბის გასქელებისთვის ასფალტზე არ წვეზი. ამ „მიგვერობების“ „გამარჯვების ფორმულა“ ხომ იმაზეა აგებული, რომ ეკონომიკური კრიზისი გამწვავდეს, საქართველო იზოლაციაში მოექცეს და ამ დროს შენ, ე.წ. ოპოზიციავ, იმისთვის კი არ იბრძოლებ, რომ ქვეყანას როგორმე წაგებო, არამედ ყველაფერს გააკეთებ იმისთვის, რომ კრიზისი კი-

ზე პასუხი ძალიან აინტერესებს საზოგადოებას, მაგრამ ჯერჯერობით ეს პასუხები არ ჩანს.

მაგალითად, ვინ აფინანსებს ამ ოპოზიციას, ვინ იხდის ამ კოლოსალურ ხარჯებს? აქციის მონაწილეების, ორგანიზატორების, აქტივისტების შენახვის გარდა სხვა უამრავი ხარჯია, რომელსაც მილიონები სჭირდება და ვინ იხდის ამ ფულს? ვინ აფინანსებს „ნანუკას ფონდს“, გვარამიას ტელევიზიას, ლიპაძის აქტივობებს? წარმოუდგენელია, გამოირიცხოს, რომელიმე დასავლური სახელმწიფო აფინანსებდეს საქართველოს წინააღმდეგ მიმართულ ამ სპეცოპერაციას, რომელიც, ფაქტობრივად, სახელმწიფო გადატრიალების და ხელისუფლების მიტაცებას ისახავს მიზნად.

სუფლების შეცვლა და ოპოზიციის წინა მათთვის კომფორტული მდგომარეობა? ვინ იცის...

რაოდენიმე დღის წინ ყაზახში საგარეო მკვლევრობა მოხდა. ხუთმა ახალგაზრდა ერთი სასტიკად ანაბა, დაჭრა და სისხლმდინარე უპატრონოდ მიატრია. ფეხზე დადგა ხევი და სისხლის ალუბას რომ არიდებოდნენ, ასაკოვან ადამიანებს მოუღიპავს: ისედაც ცოტანი ვართ ქართველები, ამ სისხლის ალუბას შურისძიება გვარგეზი გადაწყვეტა და ამოწყვეტით და მკვლელების ოჯახების წევრები ნათესავებთან და ახალ მოკლულის ოჯახს შედგომდნენ, 20-30 კაცმა შედგომ-

„შუა უნდა გაიკრიფოს“!

ლის საფუძველზე საქართველოს პროკურატურის საგამოძიებო დანაყოფებმა ჩაატარეს შესაბამისი საგამოძიებო მოქმედებები.

პროკურატურის ამ განცხადებას მყისვე მოჰყვა განვალდებული პროკურორის ყოფილი მოადგილის, ყოვლად დისკრედიტებული ადამიანის, „ქართუბაში“ ავსტრალიელი ნიკა გვარამიას წიგნი-პი-შილი: ბელორუსიაში გახილვით, ხალხო, ჟურნალისტის სახლს ჩხრეკა და ჟურნალისტისთვის ტელეფონის ჩამორთმევა როგორ შეიძლება, საიდუმლოს შემცველი ინფორმაცია აქნება ჟურნალისტს ტელეფონში?!

ჯერ ერთი, სახელმწიფოსთვის დასამალი რა საიდუმლო ინფორმაცია უნდა ჰქონდეს „ჟურნალისტს“ ტელეფონში, თუ გაქნილი ავენტი არაა და მთავრად, სიცოცხლის წართმევა შეიძლება მშვიდობიანი მოქალაქეებისთვის, თავისუფლების აღკვეთა 300 000 პატიმრისთვის, მუდმივი თავალთვალი 35 000 პრობაციონერისთვის, მაგრამ არამზადა კოდუს ნაცოლარის, ქეჩეკრა საბოტაჟის სახლის ჩხრეკა – არა?

ადრეც გაგვრგო და კიდევ გაგიგვრებოდა: ეს ე.წ. ოპოზიციის არის საკუთარი ქვეყნის, ხალხის და საკუთარი თავის მტრები!!

13 წლიანადი დგანან რუსთაველზე, გაუვლიათ პოლიტიკური აღფრ-ცხრობა, პოლიტიკური დახლი და ამ დახლზე დადგნულს, სამოქალაქოთა ერთად ყოფიან მათი ერთ-ერთი ფულისმტრად ლიდერის კახა ბენდუქიძის მიერ მითითებულ „სინდისსაც“.

დევ უფრო გაღრმავდეს და ქვეყანაში აუტანელი, კატასტროფული ვითარება შეიქმნას, რომ ამით ისარგებლო და ხელისუფლებაში მოხვიდეს.

მტერი, რომელსაც ღირსების გრძნობა აქვს, ისეთი სულმდაბლური საქციელის ჩადენას არ იკადრებს, როგორც „ჩვენებური“ ოპოზიციის კადრებში. მტრებზე უარესი მტრები არიან ესენი, დაუნდობლები, ეგოისტები, უტიფრები, რომლებიც დემოკრატიაზე და თავისუფლებაზე ბრტყელ-ბრტყელი ფრაზებით მოსაუბრე სააკაშვილის და უფრო მეტად, ფულის მონები, ყურმოჭრილი მონები არიან.

ქართველ ამომრჩეველთა ერთმა ნაწილმა, რომელსაც „ქართული ოცნება“ არ მოსწონდა, მაგრამ, ამასთან ერთად, მისთვის ვითომდა კატეგორიულად მიუღებელი იყო „ნაცმოძრაობა“, არჩევნებისას ხმა სხვადასხვა პარტიებს მისცა – ზოგმა „ლელოს“, ზოგმა – „გირჩს“, ზოგმა – „ევროპულ საქართველოს“, ზოგმა – „სტრატეგია აღმაშენებელს“, მაგრამ მალევე გაირკვა, რომ სულ ტყუილად გაისარჯა – აღმოჩნდა, რომ მათ მიერ ცვლილებების იმედით არჩეული პარტიები „ნაცმოძრაობას“ ექვემდებარებოდნენ და მის დირექტივებს ასრულებდნენ.

არჩევნები მოგვპარესო, რომ გაიძახის აქციაზე მდგარი გაურკვეველი მასა, თქვენ, ბატონებო, „ქართულმა ოცნებამ“ კი არა, სწორედ ამ პოლიტაფერისტებმა მოგპარეს არჩევნები, თვალში ნაცარი შეგაყარეს, გაგაბითურეს, უარესი გაბითურებისა და იმედგაცრუებისთვის გაგნირეს და საბოლოოდ, ქვეყანა უნდათ, რომ წაგართვან...

ამის გამო ომსაც კი ნატრობდნენ ზოგ-ზოგები და მათ უკან მდგარი მელია-ხოშტერები, ზურაბიშვილი-გვარამიები და მისთანები. არსებობენ უმწვავესი კითხვები, რომლებ-

მიზეზი – არა! დასავლეთი – არა! აბა, ვინ? ვინ არ უნდა იყოს დამფინანსებელი, თუნდაც ოქროს ხანას რომ პირდებოდნენ საქართველოს, მაინც არაა სანდო, იმით რომ 2012 წლიდან მოყოლებული ჩუმად, გაუთვითონობიერებელი, პირზე რძეშეუმრალი ბავშვების ზურგს ამოფარებული იხიან ფულს იმისთვის, რომ ქალსი და არასტაბილურობა, მუდმივი დაძაბულობა და უნდობლობა დათესონ ქვეყანაში.

მაგათ გარდა საქართველოში დესტაბილიზაცია „ომის პარტიასაც“ სურს, „ხალხის მსახურ“ – ზელენსკისაც და რუსეთის პოლიტიკის აგრესიულ ძალებსაც და რომელ მათგანზე ვივარაუდოთ, რომ ამათ აფინანსებენ?

დაიღალა ხალხი, ერიდება უკვე რუსთაველზე გაულა, ხალხს ამათი ემინა და ხალხს ვისაც ემინა, იმათ რატომ მიეზრობა? საქმე ისაა, რომ მრავალ კითხვათაგან არის კიდევ ერთი და მგონი, მთავარი კითხვა: შეიძლება ვიდაცვას არც სურთ ხელი-

დიღმა დაიგოქა, პატივმა სთხოვა გვარს და მერე შევიდნენ მიცვალებულისთვის პატივის მისაგებად.

შეველეს ქართულ-ეროვნულ ტრადიციებზე დამყარებული აზრები დიდი ზნეობრივი სიმაღლე, პასუხისმგებლობა და ადამიანობა, აზრები დიდი ღმერთრამბა და სამართალი სად მოიძებნება მსოფლიოში?!

რომელი ევროპული საკანონმდებლო და ზნეობრივი სამართალი იქნება ამაზე დიდი და უფრო პროგრესული დღეს?!

– არ იქნება სამართალი და მშვიდობაო, – მაინც ისმის ყოყინა რუსთაველის გაბიზიდან. ეს მთავრობა გვლუპავს და დავაქციო; – კარგი, ბატონო, იყოს ასე, მაგრამ ვის გზას მიჰყვებით – ნიკუტა გვარამიას, რომელმაც მამის საფლავზე ძალი დამარხა?

ნანა ფორთოლიანის, რომელმაც სამი უდანაშაულო სვანი გაუკაცი ციხისთვის გასწორა; ლიპაძის, რომელიც მახუსის ტყვეობაში წარმოსახვით რუსეთს ებრძვის!..

ანგელოზები არც ერთ მხარეს არ არიან და ნუ გვაძულებენ ხალხს, მიძინა ივანიშვილის ტერმინი რომ გამოვიყენო, „შუა გავკრიფოთ“ ისე, რომ შუი და თეთრი დაველაგოთ წინ მომტივგვეცას და ხელისუფლებასაც....

ჩვენ ვერ არ ვიმით ნათლად, რა დატვირთვა ჩადო მათმა მდინარაქვე ნაცვისთვის არჩევნებში ზანის მიცვალებულმა, მაგრამ თუ არჩევნებში დაპირებული დენაციფიკაცია არ მოხდა და ამ პროპაგანდისტულ თაშის ადგილი არ მიეჩინა, „ქართული ოცნების“ პიკარა იქნება ის ცოდვა, რომ ქვეყანა საოქალაქო დაპირისპირების წინაშე დადგება.

ირანდა კალანდაძე

ტრაგედია, პილატეს მსგავსად, „ხელუბი დაიბანა“

და რუსეთ-უკრაინის მოლაპარაკებებიდან გავიდა

მას შემდეგ, რაც აშშ-მა უკრაინასთან მიწერა უკრაინის შენახვა შეთანხმებაზე ხელი მოაწერა უფრო ხელსაყრელი პირობებით, ცნობილი გახდა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატები აღარ იქნება უკრაინის უკრაინა-რუსეთის შორის სამშვიდობო მოლაპარაკებებში. ამის მიზეზი კი, ცნობილი შეწყვეტის შესახებ შეთანხმებაზე რუსეთის პრეზიდენტის ვლადიმერ პუტინის უარი გახდა. სახელმწიფო დეპარტამენტის განცხადებით, ის „მოლაპარაკებებში წვლილის მეთოდოლოგიას“ ცვლის და შეხვედრებისთვის „მოთხოვნის გარეშე“ აღარ აპირებს.

„ჩვენ არ ვაპირებთ მსოფლიოს გარეშე ფრენას შეხვედრების შეთანხმებისთვის, ეს ახლა ორი მხარის ხელშია და დროა, რომ მათ წარმოადგინონ და შეიმუშაონ კონკრეტული იდეები იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა დასრულდეს ეს კონფლიქტი“, – განაცხადა სახელმწიფო დეპარტამენტის პრესსპიკერმა ტომი გრინსმა.

სახელმწიფო დეპარტამენტმა განაცხადა, რომ კიევმა და მოსკოვმა ახლა უნდა წარმოადგინონ „კონკრეტული“ წინადადებები ომის დასრულების შესახებ და კონფლიქტის მოსაგვარებლად ერთმანეთს პირისპირ შეხვდნენ.

ამასთან, როგორც წყაროები იუწყებიან, ღონაღდ ტრამპმა ასევე ხელი მოაწერა მისი ადმინისტრაციის მიერ კიევისთვის იარაღის მიწოდების პირველი რაუნდის განხორციელებას.

ექსპერტ ამირან სალუშაძის თქმით, ამერიკის პრეზიდენტს უნდა ეზრუნა იმაზე, რომ რუსეთსა და უკრაინას პირდაპირი დიალოგი ჰქონოდათ ერთმანეთთან, რაც აქამდე ვერ მოხერხდა. როგორც სალუშაძემ For.ge-სთან ინტერვიუში აღნიშნა, მიმდინარე დიალოგის ფონზე, აშშ და ევროპა სხვადასხვა მიმართულებით წავიდნენ, რასაც სწორედ წარუმატებლობა მოჰყვა.

„ამერიკამ და კონკრეტულად ტრამპმა მიიღო, პირველ რიგში, ის, რისი მიღებაც სურდა – დივიდენდები უკრაინიდან, რათა აინაზღაუროს ის დანახარჯები, რაც გასწია უკრაინის დახმარების მხრივ, რაც სულ მცირე, 100 მილიარდ დოლარზე მეტია. იმის მიუხედავად, რომ უამრავი რაუნდი გაიმართა სხვადასხვა ქვეყნებში, ვფიქრობ, გარკვეული მიდგომები რთული კონფლიქტის დასარეგულირებლად იყო არასწორი. ნებისმიერი კონფლიქტის დასარეგულირებლად მნიშვნელოვანია პირდაპირი დიალოგი და ამერიკას უნდა ეზრუნა, რაც შეიძლება მალე მოეხერხებინა ორივე მხარის მოლაპარაკებების მაგიდას-

თან დასმა. ასევე, უნდა მოეხერხებინა ან ევროპის დროულად ჩართვა ამ მოლაპარაკებების პროცესში ან მისი ჩახსნა – არც ერთი გაკეთდა და არც მეორე. მოლაპარაკებების საწყის ეტაპზე დავინახეთ, რომ ევროპა წავიდა საპირისპირო მიმართულებით – თუ ამერიკა მშვიდობისკენ მოუწოდებდა, ევროპა პირიქით, საომარი მოქმედებების გაგრძელებისკენ, რათა არ მომხდარიყო უკრაინის ინტერესების დათმობა, თუმცა ევროპას რამდენად

გულწრფელად აინტერესებდა უკრაინის ინტერესები, ესეც საკითხავი იყო“, – განაცხადა ამირან სალუშაძემ.

მისივე განმარტებით, არ არის გამორიცხული ღონაღდ ტრამპმა პოზიცია კვლავ შეცვალოს და უკრაინა-რუსეთის შორის მშვიდობიან მოლაპარაკებებში ისევ ჩაერთოს.

„როდესაც რომელიმე ქვეყანა ან ორგანიზაცია, ევროკავშირი იქნება ეს თუ ნატო, ეწინააღმდეგებიან სამშვიდობო მოლაპარაკებებს, მაშინ უნდა შესთავაზონ სხვა გზა და ეს სხვა გზა არის მეტი დახმარება და ბრძოლის ველზე ვითარების შეცვლა. ვნახოთ, როგორ განვითარდება მოვლენები, მზად არის თუ არა ამერიკა, უფრო მეტად დაეხმაროს უკრაინას, ვიდრე აქამდე ეხმარებოდა – მეტი ჭურვი, ტექნიკა, ავიაცია მაინც არის – ჯერჯერობით ამას ვერ ვხედავთ.

დღეს ტრამპმა მოლაპარაკებებიდან გასვლის შესახებ გააკეთა განცხადება, ხვალ შესაძლოა ისევ განაახლოს და სცადოს – ეს ტრამპისგან გამორიცხული არაა. ტრამპი, ძირითადად, ორიენტირებულია ამომრჩეველსა და შინა განწყობებზე. ასევე, არ არის გამორიცხული, ამერიკის პრეზიდენტმა ახალი სანქციები დაანერგოს რუსეთის წინააღმდეგ“, – განვცხადებამირან სალუშაძემ.

ნიკო ჩოხელი

ლიბერალს მიზინგზე მიეჩქარება...

(მეორე გვერდიდან) მერმანის თავიდან მოშორების შემდეგ, სიყვარული აბესალომსა და ეთერს შორის მაინც ვერ აღდგება, რადგან მეფე უკურნებელი დაავადებით შეპყრობილი იღუპება. ვისაც ვაგნერის ოპერა „ვალკირია“ მოუხმენია, შეუძლებელია, შეძრული არ დარჩენილიყო პირველი აქტის თავანწყვითი გრივალთი, რასაც თავზე გვახვევს გენიალური კომპოზიტორის ნება. ასევე ბრუნჰილდას შეყვინება სიმღერით „ჰოიზელსო“, რომელიც სამბოლოვლად აღგვავსებს. ვაგნერი თავად უწოდებდა თავის ნაწარმოებს „დარდის, ტკივილისა და სასოვნარკვეთილების სუპერლატივს“.

ერთი წუთით შევჩერდეთ: როგორც ვერ წარმოგიდგენია ფალი-აშვილის ოპერის მოსამგნად ოპერის თეატრში შესული ე. წ. ლიბერალი, ასევე ვერ წარმოგიდგენია ვაგნერისეული მუსიკის მოყვარული იგივე ლიბერალი. მას სხვა რამ სურს: ვაგნერისაგან ყველანაირად შორს მყოფი (ვაგნერის ვაგნერის ბოლო, მთლიანად ქრისტიანული ოპერა „პარსიფალი“, რომელსაც ვაგნერი უწოდებდა „წმინდა საზეიმო სასცენო მოქმედებას“ – **Buhnenweihfestspiel**), გარყვნილი და სხვა-თა გამრყენელი ევროპა.

ასევე ვერ წარმოგიდგენია ვეროპული სასულიერო მუსიკის მოყვარული ქართველი ლიბერალი. მაგ, რა გინდა ვეროპისაგან, პარსიფალი? პარსიფალი ნათელია: გაძლიერა, სეპსი და „პარსიფალი“. მაგრამ ნებისმიერ ცხოველსაც ხომ ახლოს ეს სურს? ლიბერალს მიზინგზე მიეჩქარება: „ვეროპა გინდაა!“

...1969 წელი იყო. მამა ახლახან გარდამეცვალა. წერეთლის პროსპექტზე, ჩვენს სახლთან ახლოს მდებარე საპარკმახეროში შევედი და

კარგ დალაქთან დავჯექი. ეს იყო რუსი ებრაელი, მოგონო სახით, თვითონ ცუდად გაპარსული. პარსიფალს დროს ამოვიტოვებ. იმ წამსვე შემეკითხა, რატომ ამოვიტოვებ. როდესაც გაიგო, რომ მამა ახლახან გარდამეცვალა, თვითონაც ოხვრა აღმოხდა და მიტხრა: მე უკრაინიდან ვარ და, როდესაც დიდი სამამულო ომის დროს გერმანელებმა უკრაინა დაიკავეს, მთელი ოჯახი დამისვრიტეს, მთელი ოჯახი ამომიწყვტეს. გასაგებია, როდესაც მხეცი მოდის, მას სხვანაირი მოქცევა არ შეუძლიაო, მაგრამ რა უნდა ვუთხრა

წმინდა საზეიმო სასულიერო მოქმედება – Buhnenweihfestspiel

ჩვენს უკრაინელ მეგობრებს, რომლებმაც მხეცებს მიუთითეს – აი, აქ ცხოვრობენ ებრაელები!

ერთ წამს სიჩუმე დაისადგურა; ან რა უნდა მეთქვა?!

ახლა, ამის წამკითხველმა, გინდა უკრაინის დროშა აფრიალოს, გინდა, გადაგვარებულ ებრაელს – მელენსკის, დახმარება გაუგზავნოს და, გინდა, სააკაშვილის საავადმყოფოსთან დადგეს და უკრაინული მედახილებით გაამხნევოს. მე მხოლოდ ნორმალური ქართველებისთვის ვწერ.

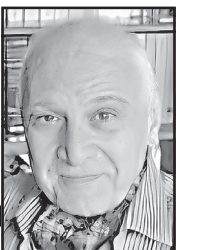
აღიღწე პიტლერი, გასული საუკუნის ეს მთავარი დამნაშავე, თავის დროზე აღმოვთქვამი იყო მუშათა დემონსტრაციების მოთხოვნებით, რომლებიც ყველაფერ იმას უარყოფენ, რაც მას წმინდად მიაჩნდა: ერს, სამშობლოს, მორალს, რელიგიას. ყველაფერ ამას პიტლერი აღწერს თავის 1923 წელს შექმნილ წიგნში „ჩემი ბრძოლა“. მაგრამ შემდეგ თავად პიტლერი გადაკეთდა პირისპირი მტარვლად, რომელსაც კისერზე აწევს მთელი ერების მოსაპოვებელი განადგურება.

ახლა გვამ კითხვას: ვინ მართავდა მუშათა იმ დემონსტრაციებს, ვინ მართავდა თავად პიტლერს და ვინ მართავს ჩვენში დემონსტრაციებს „ევროპა გვინდას“ ძახილით?

ვფიქრობ, ამაზე ერთმნიშვნელოვან პასუხს იძლევა ფილოსოფოს ალექსეი ლოსევის მსჯელობა:

„როგორც არ აფთრდება ნიჰილისტური და გადაგვირეკული განმანათლებლობა, ეშმაკი მაინც სრულიად რეალური ძალაა; და ვერ აჩვენებენ ეშმაკს მისი უსასრულო გოროტის ძალით მხოლოდ ისინი, ვინც თავად იმყოფებიან მის მსახურებაში და დაგვირგვინებული არიან მისი ჰიპნოზით. არ უნდა ვიფიქროთ, რომ არსებობს მხოლოდ ის გოროტი ძალა, რომელიც ჩვენთვის ნაცნობია პლასტიკურად რელიგიურიდან. ამაში ნიჰიზმმა უმეტესად მიიღო ფორმა ფილოსოფიური, ანტი-ფრული, ანტი-ფრული და ა. შ. თუმცა, უფრო ხშირად, ეს ეშმაკი დაწვრილბანდა, როგორც ყველაფერი ამ აშკარად. თუკი ავიღებთ იდეოლოგიის ეშმაკურებას, საშვებით შეიძლება ითქვას, რომ გვაგავსებენ და დამაბნელებელია მათი მელანქოლიისთან შედარებით, გოლოდარის უარყოფა და პენსიოზი გვაჩვენებს პანსიონის გოგონას პაროქიზმად, ზრდასრული გააპაჰის ცნებას. ამაში უნდა შედარებით“.

ვიქტორ რცხილაძე

23 აპრილს თაბის სახლში ალბუპერკში (ნიუ-მექსიკო) ბარდისმწერმა სტუარტ ბელზარმა. პრემია – 29 მაისს იგი 65 წლისა უნდა გაემგზავრებოდა. 306 იყო ეს მრავალმხრივი ალბომიანი საგოგარო და კარგად საქართველოსთვის, ამის შესახებ კარგად არის მოთხრობილი საქართველოს მემკვიდრეობათა ეროვნული აპარატის უცხოელი წევრის იოსებ ჟორდანიას ბარდისმწერის წარმართში, რომელიც მან ჟიურის შემადგენელი იმეგობარი, დღეს საქვეყნოდ ცნობილი ეთნომუსიკოლოგი, მელბურნის უნივერსიტეტის პროფესორი სოსო ჟორდანიას მრავალი წელია ავსტრალიაში ცხოვრობს. სწორედ მან გამაცნო სტუარტ გელზერი 2018 წელს ინდოეთში. სტუარტი და მე სწორედ იმ წელიწადს შევეუერთეთ ჯიმ კორბეტის სამეცნიერო საბჭოს და ერთად მოვიარეთ ინდოეთის ჩრდილო-

ეთი კორბეტის ცნობილი წიგნის „კუმონის კაცი-გამიების“ დოკუმენტურ მოთხრობათა კვლადგვალ კორბეტის საბჭოს ექსპედიციების სამეცნიერო შედეგები უკვე ორ ტომად არის გამოქვეყნებული და მეორე ტომის მომზადებაში დიდი წვლილი შეიტანა სტუარტ გელზერმა. ექსპედიცია და მისი შედეგები თავისთავად, მაგრამ ჩემი ხსოვნიდან არასოდეს წაიშლება ენით აუწერელი შთაბეჭდილება: წარმოიდგინეთ, ინდოეთისა და ნეპალის საზღვარზე, კუმონში, ჰიმალაების მწვერვალების ფონზე აბრიალებული კოცონთან სხედან სოსო ჟორდანიას და სტუარტ გელზერი და უძველეს ქართულ ხალხურ სიმღერებს მღერიან!

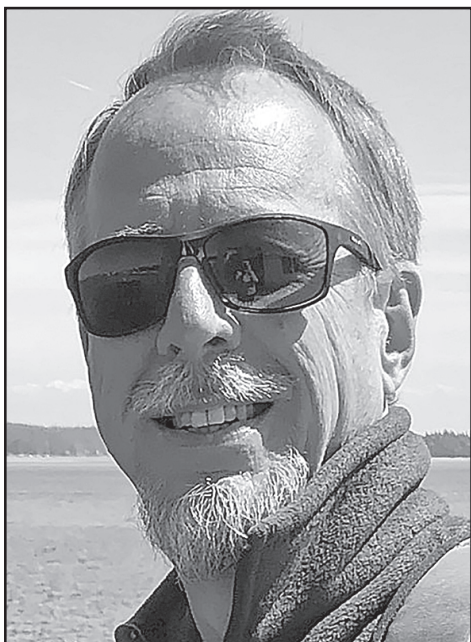
მე ვთარგმნე სოსო ჟორდანიას გამოსათხოვარი წერილი და მინდა ქართველი სამოგადოებაც გაეცნოს მას. მე ავტორის ხელმოწერა უცვლელად დავტოვე – სწორედ ჟორდანიას ჟორდანიად იცნობენ მას უცხოეთში. „სამაგიეროდ“ წერილის სათაურ-

ში შევცვალე ერთი სიტყვა: ორიგინალში „ჩემი ძვირფასი მეგობარი სტუარტ გელზერი“ ეწერა, მე კი ორიგინალის პირველი სიტყვა „ჩვენი“ ჩავანაცვლე. მიუხედავად იმისა, რომ ინდოეთის ექსპედიციის შემდეგ სტუარტს აღარ შევხვედრე ვარ და მხოლოდ ელექტრონული მიმოწერით გვექონდა ურთიერთობა, მე იგი ჩემს მეგობრად მიმაჩნია. მეტიც – სტუარტ გელზერის სახით მთელმა საქართველომაც დაკარგა დიდი მეგობარი და გულშემატკივარი.

ამ ცოტა ხნის წინათ, სტუარტის ავადმყოფობის პერიოდში სოსომ სთხოვა, შენი სურათი გამომიგზავნო. ხელებოდა სტუარტი, რისთვისაც სთხოვდა ჟორდანიას ფოტოს და აი, ეს ფოტო გამოგზავნა, რომელიც გამოსათხოვარ წერილსაც ერთვს ფეისბუქზე. RIP Stuart!

ნათელში იყავ, ჩვენო მეგობარო!

პაატა ნაცვლიშვილი

სტუარტ ბელზარი 1994 წელს თბილისში შეხვდით, როდესაც მან და მისმა ორმა მეგობარმა, ამერიკელმა კარლ ლინჩმა და კანადელმა ალან გასერმა, შექმნეს ტრიო „კავკასია“ – ქართული ტრადიციული მუსიკის საუკეთესო უცხოური ანსამბლი. 1994 წელი იდგა და ის შეხვედრა ჩვენი ოჯახისთვის და მეორე ქართული ოჯახისთვის ურთულეს პერიოდს დაემთხვა. მე ოჯახთან ერთად უკვე ავსტრალიაში ვაპირებდი გადასახლებას.

1994 წელს ქართველები მასობრივად ტოვებდნენ საქართველოს, რადგან იქ ცხოვრება ეკონომიკური და უსაფრთხოების თვალსაზრისით კატასტროფული გახდა. ქუჩებში სროლა, სამოქალაქო ომი, შეიარაღებული ხალხი ქუჩებში, ხელფასი პრაქტიკულად არ არსებობდა – ჩემი, როგორც უნივერსიტეტის პროფესორის ხელფასი ერთ ამერიკულ დოლარზე ნაკლები იყო... და იმ წელს დასავლეთიდან სამი მომღერალი ჩამოვიდა საქართველოში... და სტუარტი მათ შორის. ქართული სიმღერის პატივისცემამ და სიყვარულმა ჩამოიყვანა ისინი საქართველოში. ტრიო „კავკასია“ დღემდე საუკეთესო უცხოურ ანსამბლად ითვლება და ეს არაერთი ჯილდოთი აღნიშნულია...

ჩვენი მომდევნო შეხვედრა ჩიკაგოში შედგა 1997 წელს. ჩვენი ავსტრალიური ტრიო „ოქროს სანძისი“ მათ განსაცვიფრებელ „კავკასიასთან“ ერთად გამოდიოდა. მერე ჩვენი შეხვედრები საქართველოში, ქართული პოლიფონიური მუსიკის ფესტივალებზე გაგრძელდა და კულმინაციას მიაღწია ჩვენი განსაკუთრებული შეხვედრით ინდოეთში 2018 წლის აპრილში.

ინდოეთში შეხვედრა სხვა სამყარო იყო, რადგან აღმოვაჩინეთ, რომ ორივე მწერლისა და ნატურალისტის ჯიმ კორბეტის ნამდვილი გულშემატკივრები ვიყავით და სტუარტი შემოგვიერთდა „კორბეტის ძმები“ ექსპედიციაში ჩრდილოეთ კუმონის მთებში. ახალი საინტერესო კავშირების აღმოჩენამ განაპირობა ჩვენი თანამშრომლობა წიგნზე „ჯიმ კორბეტის ისტორიების მიღება“. ინდოეთში სტუარტმა საჩუქარი მომიტანა – ტრიო „კავკასიის“ CD პოპულარული ამერიკული თამამისთვის

ჩვენი კვირფასი მეგობარი სტუარტ ბელზარი

„იმპრეზიების ხანა“. ჩანაწერებში შედიოდა ცნობილი „შენ ხარ გენახი“, რომელიც როკ-დრამის თანხლებით იყო ჩანერილი „თამაშის“ საუნდტრეკისთვის.

და ახლა, ამ ყველაფრის შემდეგ მე უნდა ვისაუბრო ჩემს ძვირფას მეგობარზე წარსულ დროში, თან უნდა ვეცადო, უფრო ინფორმაციული ვიყო მათთვის, ვინც მას არ იცნობდა...

სტუარტ გელზერი მრავალმხრივი ადამიანი იყო – მხატვარი და მეცნიერი, მწერალი და ფოტოგრაფი, გატაცებული მოგზაურობითა და ტრადიციული მუსიკით. როგორც ტრიო „კავკასიის“ დამფუძნებელმა და ჯიმ კორბეტის საერთაშორისო კვლევითი ჯგუფის წევრმა სტუარტ გელზერმა თავისი შემოქმედებითი კარიერა კულტურული მემკვიდრეობის შენარჩუნებას და აღმავლური გამოცდილების შესწავლას მიუძღვნა სხვადასხვა კუთხით და სხვადასხვა დისციპლინაში.

1994 წელს გელზერმა „კავკასია“ თავის ორ მეგობართან „ქართული ანსამბლის“ წევრებთან ალან გასერთან (კანადა) და კარლ ლინჩთან (აშშ) ერთად დააარსა. ტრიო სპეციალიზებული იყო საქართველოს ტრადიციული ფოკალური პოლიფონიის შესრულებაში, რომელიც ცნობილია თავისი რთული პარმონიებითა და კულტურული მნიშვნელობით. ავთენტურობისადმი ერთგულებამ ისინი აიძულა, ესწავლათ საქართველოში მოღვაწე ოსტატ მომღერლებთან, როგორც პროფესიულ ანსამბლებში, ასევე ზოგიერთ სოფლებში. მათი ძალისხმევით აღიარების ნიშნად, ტრიოს თითოეულ წევრს 1997 წელს საქართველოს კულტურის სამინისტროს ვერცხლის მედალი გადაეცა ქართული ხალხური მუსიკის ღრმა ცოდნისა და მისი მსოფლიო მასშტაბით პოპულარიზაციისთვის.

„კავკასიამ“ გამოუშვა რამდენიმე ალბომი – მათ შორის „კავკასიის სიმღერები“ (1995), „დილის ნიაგი“ (2001) და „მელა და ლომი“ (2006), რომლებიც წარმოაჩენენ ქართული ფოკალური ტრადიციების მდიდარ გამოცდილებას.

მუსიკის მიღმა, გელზერი იყო წარმატებული მწერალი, რომლის ესეები და მოთხრობები გამოქვეყნდა ისეთ გამოცემებში, როგორიცაა Eclectica, Hippocampus Magazine და Carolina Quarterly. მისი მოგზაურობის მეშუარეები, წიგნი „მოგზაურობის ექვსი მიზეზი“ (რომელიც მსოფლიოს რამდენიმე ქართველ მომღერალს, მათ შორის ავსტრალიაში უკვე ნაკითხული აქვს) გვთავაზობს საქართველოში მისი გამოცდილების საინტერესო აღწერას, აერთიანებს კულტურულ შეხედულებებსა და პირად რეფლექსიებს. ამ ნაშრომიდან ამონარიდი, სახელწოდებით „სიმღე-

რების შემგროვებლები“, მოგიტოხრობს 1997 წელს ტრიო „კავკასიასთან“ ერთად გურიის მთებში ჩატარებულ ექსპედიციაზე, სადაც ავტორი ხაზს უსვამს ადგილობრივ მუსიკოსებთან ურთიერთობის გამოწვევებსა და სიხარულს.

გელზერის სამეცნიერო ინტერესები დაკავშირებული იყო ჯიმ კორბეტის საერთაშორისო კვლევითი ჯგუფში მის მონაწილეობასთან, რითაც ის ხელს უწყობს მე-20 საუკუნის დასაწყისის ევლური მუნების კონსერვაციისა და ინდოეთის კოლონიური ერის ისტორიის შესწავლას. 2018 წელს მან მონაწილეობა მიიღო ექსპედიციაში კუმონსა და პანარის ხეობაში, სადაც ჩვენ მონადირისა და მუნების კონსერვაციის ჯიმ კორბეტის ნაკვალევზე დავდიოდით. მის მიერ ამ მოგზაურობის დეტალური აღწერა სტატიაში „პანარის კაცი-მიემის მკვლელობის ადგილი“, გვანდის ისტორიულ კონტექსტს და პირად დაკვირვებებს, რაც ამდღემდე კორბეტის მემკვიდრეობის შესწავლის საქმეს. ამჟამად იმეჭდება უნიკალური პუბლიკაცია „კუმონის ანოტირებული

კაცი-მიემის“, რომლის შექმნაში უმნიშვნელოვანესი როლი სწორედ სტუარტმა შეასრულა, უკეთ რომ ვთქვათ, ის ამ პროექტის მამოძრავებელი ძალა იყო.

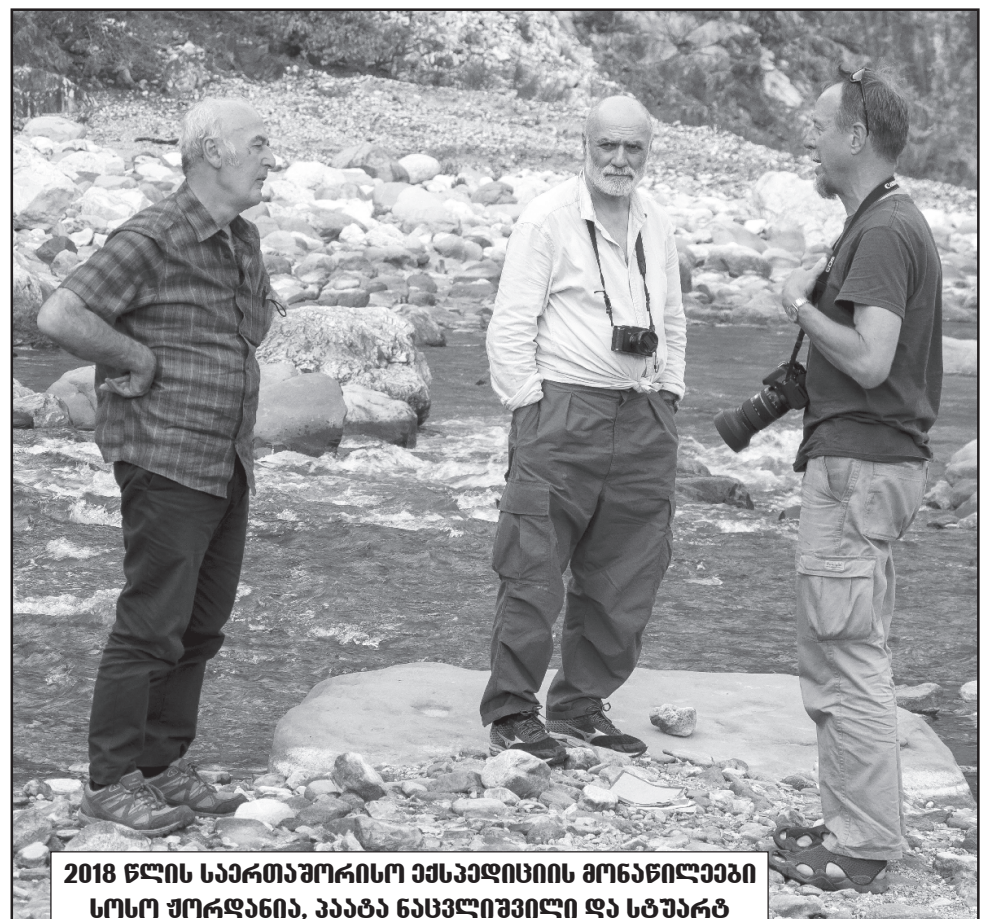
მაგრამ ეს ყველაფერი არ არის. ნიუ-მექსიკოს შტატის ქალაქ სანტა-ფეში მცხოვრები გელზერი აქტიურად იყო დაკავებული მხატვრული ფოტოგრაფიით, ფოკუსირებული იყო პეიზაჟებსა და პორტრეტებზე, რომლებიც მისი ობიექტების არსს ასახავს. მისი ნამუშევრები აღიარებული იყო ჟიურის მიერ სხვადასხვა გამოფენებზე, როგორიცაა, მაგალითად, ლუისვილის ხელოვნების ასოციაციის ეროვნული ფოტოგრაფიის შოუ. გარდა ამისა, მან თარგმნა ძველი ფრანგული პოპულარული რომანები, რითაც კიდევ უფრო წარმოაჩინა თავისი პოლიგლოტური უნარები და ძველი კულტურული ნარატივებისადმი პატივისცემა.

დასვენის სახით, სტუარტ გელზერის ინტერდისციპლინარული მცდელობები ასახავს ღრმა ერთგულებას კულტურის შენარჩუნებისა და კვლევის მიმართ. მუსიკის, წერის, კვლევისა და ვიზუალური ხელოვნების მემკვიდრეობით, ის აკავშირებს მრავალფეროვან ტრადიციებსა და ისტორიებს, მკითხველს სთავაზობს აღამიანის გამოცდილების მრავალმხრივ პერსპექტივას.

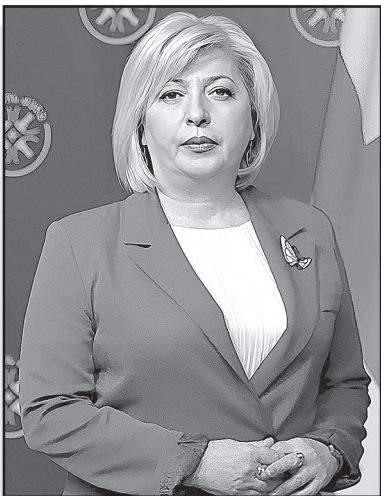
ხოლო იმის განსახილველად, თუ რა იშვიათი მეგობარი იყო ის ჩემთვის მთელი ცხოვრების განმავლობაში, მეტი დრო და სივრცე დამჭირდებოდა ამ თემის თუნდაც ზედაპირულად განსახილველად...

ძვირფასო სტუარტ, ძალიან მოგვენატრები შენს მეგობრებს მსოფლიოს რამდენიმე კონტინენტზე!

ჯოზუა ჟორდანი,
შენი მეგობარი

2018 წლის საერთაშორისო აქსეპაციის მონაწილეები სოსო ჟორდანი, პაატა ნაცვლიშვილი და სტუარტ ბელზარი (მარცხნიდან მარჯვნივ) კუმონში, მდინარე სარდას ნაპირს. აქსეპაციის მონაწილის ფრანსუაზა ოლივიერას (ბრაზილია) ფოტო.

„შობალობა საბრძოლველ იქლო ქვეყანაში და ჩვენ უკვე მივიღეთ პარტიული გადაწყვეტილება, რომ მომავალ 10 წლის განმავლობაში, კიდევ უფრო გაიზარდოს. ამ მიზნისთვის საუკეთესო გზაა დემოგრაფიული ორმოც წელიწადი“ – ამბობს პარტია „ხალხის ძალის“ წევრი, პოლიტიკოსი, დემოგრაფიის საკითხების ექსპერტი თამარ ჩიბურდია. მისი თქმით, აღნიშნული პრობლემა გამოწვეულია არაერთი მიზეზით, 90-იან წლებში არსებული გარემოებით და განსაკუთრებით რაოდენობის დეფიციტით, რომელიც ღრმად განახევრებული შობალობის გზაზე გვყავს. გზაზე გვყავს, პირველ რიგში, ბრუნდებიან უმცირესობის უმცირესობა, რაც გლობალიზაციის და ლიბერალიზაციის შედეგად მივიღეთ.

ლიბერალურმა აღვირახსნილობამ კიდევ მეტი დემოგრაფიული პრობლემა მოგვიტანა, ვიდრე მოსალოდნელი იყო!

თამარ ჩიბურდია:

– დემოგრაფიული პრობლემები მძვინვარებს არამხოლოდ საქართველოში, არამედ, მსოფლიოში, განსაკუთრებით, ევროპულ სახელმწიფოებში, ამერიკაში და, რაოდენ განსაკუთრებით უნდა იყოს, ეს უკვე ჩინეთსაც შეეხო. ამის უმთავრესი პრობლემა არის მიგრაცია, რომელიც წყვეტს, ფაქტობრივად, დემოგრაფიულ ნაკადს ქვეყანაში.

მიგრაცია ორნაირია: ერთი, როდესაც საშუალო მანძილზე არაღრმად ლუკმაპურის საზოგადოებად გადაიან ევროპიდან ამერიკაში, აღმოსავლეთიდან დასავლეთში, ან პირიქით; მეორე, როდესაც ლეგალური გზით გადაიან შრომითი მიგრანტები. საქართველოს ხელისუფლებამ, კარგა ხანია, ოფიციალური ხელშეკრულება გააფორმა რამდენიმე ევროპულ სახელმწიფოსთან, რომლებიც გვანდობენ სამუშაო ადგილებს და საქართველოდან ოფიციალურად, დაფასებულად, ღირსეულად მიდიან მოქალაქეები უცხოეთში, მუშაობენ, დროდადრო ჩამოდიან და ოჯახებთანაც აქვთ კავშირი.

დემოგრაფიულ სურათზე გეგმატურად აისახება უფრო არაღრმად მიგრანტები, რომლებიც ქვეყანაში გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ვერ ბრუნდებიან, ანუ ოჯახთან ურთიერთობას წყვეტენ. რაც, ბუნებრივია, შობადობასაც ამცირებს.

1990-2000 წლებში, ფაქტობრივად, საქართველო დაიწყო დედადობისგან, ქალები-საგან, რამაც გაანადგურა ქვეყნის დემოგრაფიული სურათი, რადგან, ძირითადად, რეპროდუქციული ასაკის ქალები გადიოდნენ უცხო ქვეყნებში სამუშაოდ. შედეგად, ჩვენ მივიღეთ რაოდენობრივად განახევრებული და უღრმად გაზრდილი თაობა.

არაღრმადობა, პირველ რიგში, განვითარებადი სახელმწიფოებიდან გადიან, რაც ჩვენ უკვე გავიარეთ. 1990-იან წლებში გავიდა ყველაზე მეტი მიგრანტი საქართველოდან, შემდეგ უკვე, სააკაშვილის პერიოდში, საქართველოს ნახევარ მილიონამდე მოქალაქე წავიდა უცხოეთში სამუშაოდ. ემიგრანტების შესახებ ოფიციალური ინფორმაცია არ არსებობს, რადგან გამსვლელების და შემოსვლების აღრიცხვას არაფერი აწარმოებდა, თუმცა ემიგრანტად ითვლება ადამიანი, რომელიც

დემოგრაფიული ხაზი მიჰყვება დაბადებული გოგონების რაოდენობას

ქვეყნიდან გადის და ერთი წლის განმავლობაში უკან არ ბრუნდება.

საქართველოს მეხო უკვე მესამე სახის მიგრაციას, რომელიც დამახასიათებელია მხოლოდ და მხოლოდ მაღალი ეკონომიკური მდგომარეობის მქონე განვითარებული ქვეყნებისთვის. ამას ეძახიან ევროპული ტიპის მიგრაციას. ქვეყნიდან დღეს გადიან მაღალი სოციალური ფენის წარმომადგენლები, მაღალანაზღაურებადი სპეციალისტები, რომლებსაც 4000-5000 ლარი აქვთ ხელფასი, მაგრამ მიდიან სხვა ქვეყნებში, ისევე თავიანთი პროფესიით სამუშაოდ, სადაც მეტი ანაზღაურება ექნებათ. ეს იმიტომ, რომ განვითარებული სახელმწიფოების მოსახლეობა ერთმანეთში თავისუფლად მოგზაურობს, მათ აქვთ ონლაინ-კავშირები, ჰყავთ უცხოელი მეგობრები, კოლეგები და თავისუფლად პოულობენ უფრო მაღალანაზღაურებად სამსახურს უცხოეთში. ანალოგიურად, ევროპული სახელმწიფოებიდან თუ დიდი ბრიტანეთიდან გადიან მაღალი დონის პროფესიონალები ამერიკაში, იაპონიაში, ან პირიქით, იაპონიიდან გადიან ევროპაში და დიდი ბრიტანეთში... ქართველებს ძალიან ძლიერი ექიმები გვყავს და ამიტომაც, საქართველოდან არის სამედიცინო პერსონალი, ექიმების ძალიან დიდი მიგრაცია, განსაკუთრებით ონკოლოგიის სფეროში.

– ქალბატონო თამარ, სამწუხაროდ, წლიდან წლამდე სულ უფრო მცირდება შობადობა, თუმცა, კარგად მახსოვს, ჯერ კიდევ 10 წლის წინ დაიწყო აქტიური მუშაობა აღნიშნულ პრობლემაზე... ამჯერად რა მოლოდინი გაქვთ, როგორი იქნება მო-

სახლეობის 2024 წლის საყოველთაო აღწერის შედეგი?

– დიას, ჩვენ დავიწყეთ ძალიან ძლიერი დემოგრაფიული ინიციატივების განხორციელება 2014 წლიდან. თუმცა, როგორც დღეს მივიღეთ 90-იან წლებში დაბადებული თაობის შედეგი და გვაქვს განახევრებული შობადობა, ასევე მივიღეთ ჩვენს მიერ განხორციელებული ინიციატივების შედეგს ერთი დემოგრაფიული თაობის შემდეგ, როცა ეს ბავშვები შევიდნენ რეპროდუქციულ ასაკში, – დაახლოებით 2035-2040 წლებში. თუმცა, მანამდე ჩვენ მივიღეთ პატრიარქის ინიციატივის გამო გაზრდილი შობადობის შედეგს, რომელიც დაიწყო 2008 წელს და რასაც შემდეგ უკვე ჩვენ მივეშველეთ ფინანსურად.

რაც შეეხება მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის შედეგებს, ამას მალე შევითვალთ, თუმცა წინასწარ ვიყით, რომ ბუნებრივი მატება, ფაქტობრივად, იქნება განულებული. მინდა შევთხურობა ზუსტად ვაიგოს ჩემი ნათქვამი, რაც ტელეეთერიდანაც არაერთხელ გვითქვამს, თუ რატომ აღარ არის მაღალი შობადობა საქართველოში და რატომ გაიზარდა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი.

გარდა ამისა, 90-იან წლებში კატასტროფულად მაღალი იყო აბორტების რაოდენობა საქართველოში. ოფიციალური მონაცემებით, წელიწადში 30 ათასი აბორტი აღირიცხებოდა, თუმცა, ყველა კლინიკას არ მიმართავდა, არაოფიციალურად გაიცემოდა მეტი ქალი იმორებდა ჯერ არდაბადებულ ნაყოფს. განსაკუთრებით აქტუალური იყო სელექციური აბორტი. მეტწილად, ბიჭებს აჩენდნენ და გოგონებს იმორებდნენ.

2013-2014 წლიდან დღემდე, ჩვენ შევძელით ძალიან ბევრი ინიციატივის განხორციელება, მათ შორის, აკრძალა სელექციური აბორტები და გაიზარდა შობადობა, მაგრამ როცა გვისვამენ კითხვას, სად არის ჩვენი მუშაობის შედეგი, რატომ გვაქვს დემოგრაფიული კლება და რატომ არ გვაქვს შობადობის მატება? – მინდა, ამ ხალხს დამაჯერებლად გავუთხროთ: რომ დემოგრაფიული ინიციატივების შედეგს ვიღებთ ერთი დემოგრაფიული თაობის, ანუ 25-27 წლის შემდეგ.

რაც დღეს საქართველოში ხდება, ამას დემოგრაფიული უნოდებენ დემოგრაფიულ ორმოს. ჩვენ აუცილებლად ამ რეჟიმში მოგვინევს კიდევ რამდენიმე წელი ცხოვრება. უზარალოდ, სააკაშვილს შეეძლო, პატრიარქამდე დაეწყო ძლიერი დემოგრაფიული ინიციატივები ხელი-სუფლები, რომ უფრო ადრე მიგვეღო ის დემოგრაფიული თაობა, რომელიც გაზრდიდა შობადობის მაჩვენებელს მომავალში. გაერომაც არაერთხელ მიგვითხია, რომ კატასტროფული ვითარება ჩვენს ქვეყანაში, თუმცა, სააკაშვილის ხელისუფლებამ, რომელსაც წინ ედო ეს მონაცემები, მდგომარეობის გამოსასწორებლად არაფერი გააკეთა.

ქართული დემოგრაფიის მამა, ცხოვრებული ლეო ჩიქავა, პირადად დაეღაპრა მისივე სააკაშვილის და აუხსნა მდგომარეობა, რომ მა-

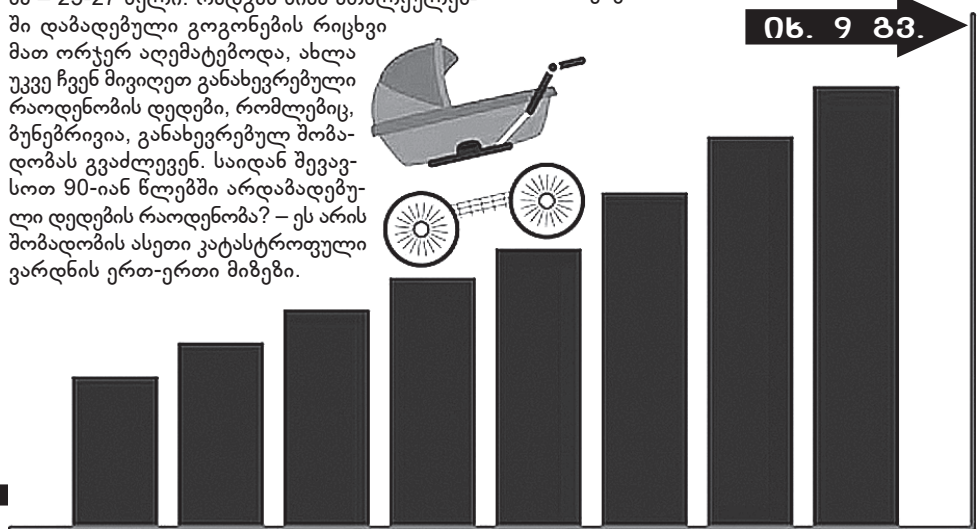
ღი საქართველო ჩავარდებოდა დემოგრაფიულ ორმოს, რომ ამას საქართველო ვერ ასცდებოდა, მაგრამ ჩვენ დაუყოვნებლივ უნდა დაგვეწყო უძლიერესი სახელმწიფო პროგრამა, რომ შემდეგში მაინც, როცა სხვა დემოგრაფიული თაობა წამოვიდოდა, მიგვეღო შედეგი. სააკაშვილმა, პასუხად, დასცინა ამ ადამიანს და ის 5-ლარიანი დახმარებაც მოუხსნა მართხელა დედებს, რაც ჰქონდათ, მრავალშვილიან მშობლებს კი ცარიელი სტატუსი ჰქონდათ და ისიც გაუუქმა.

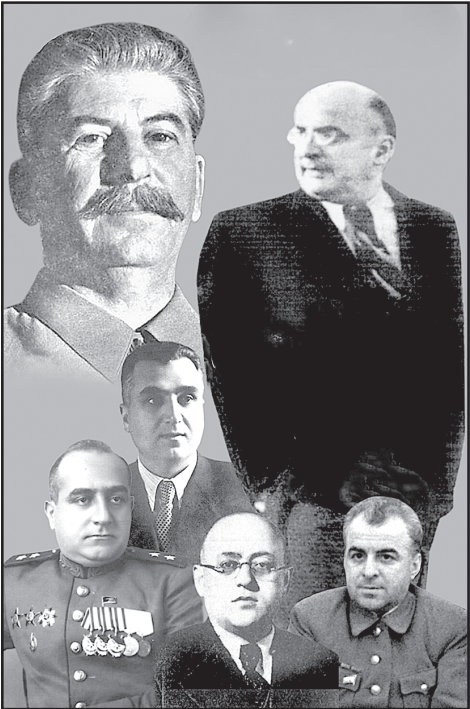
– შობადობის შემცირების პარალელურად, გაიზარდა სიკვდილიანობის რიცხვი. ზოგადად, რა გვაძლევს სიკვდილიანობის ზრდის მაჩვენებელს ქვეყანაში, რა არის ამის მიზეზი?

– საქართველოში, ისე, როგორც მსოფლიოს სხვა ქვეყნებში, სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა გაიზარდა. თუმცა, პანდემიამ ჩამოაგდო ეს მაჩვენებელი, ისევე როგორც ევროპაში და ამჯერად საქართველოში სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობა ქალებში 82-83 წელი, მამაკაცებში კი 79 წელია, რაც ნიშნავს იმას, რომ მოსახლეობის დიდი ნაწილი აღწევს ამ ასაკამდე. ევროპაში ეს მაჩვენებელი რამდენიმე წლით მაღალია, მაგრამ ჩვენ ბევრად არ ჩამოვარდებით.

სიცოცხლის მოსალოდნელი ხანგრძლივობის გაზრდას სწორედ ჯანდაცვის მიღწევების, პროგრამების, მედიკამენტების, უფასო გადაუღებელი ოპერაციების და სხვა ინიციატივების დამსახურებაა.

აქ ბუნებრივად ჩნდება კითხვა, თუკი ასეა, რატომ გაიზარდა სიკვდილიანობის მაჩვენებელი ბოლო წლების განმავლობაში? – ამას აქვს ახსნა: საერთო ჯამში, ყველა ქვეყანაში, სიკვდილიანობის ზრდის მაჩვენებელს გვაძლევს საშუალო ასაკი. შეიძლება ახალგაზრდებში და ბავშვებში გაიზარდოს სიკვდილიანობის პროცენტული მაჩვენებელი, მაგრამ 50-60 პროცენტი მაინც მოდის მხოლოდ საშუალო ასაკზე.

ტელეფონით სთხოვა, მოსკოვში წასვლის ნებართვა მომეცით, რათა იქ „მოემსახინა“. უარი უთხრეს, ის კი არა, გააფრთხილეს, ფეხი არსად გადაგდო. მაგრამ მან 18 ნოემბერს ჯერ ოჯახის მეგობარი ნინო თოფურია გაგზავნა მოსკოვში და კრემლის კომუნისტურ პარტიის ჩასაბარებლად წერილი გაატანა, შემდეგ თვითონვე წავიდა, ოლონდ, ინკოგნიტოდ: თვითმფრინავის ბილეთი ისევ იმ ქალს ააღებინა თოფურიას გვარზე და 25 ნოემბერს გაფრინდა (მანამდე მოსკოვში, ოლონდ, არა ინკოგნიტოდ, იყო კონსტანტინე ჭიჭინაძე. იქ იგი ს. ივანტოვს შეხვდა, რომელსაც კარგად იცნობდა, მაგრამ, გასაგები მიზეზების გამო, ვერავითარ შედეგებს ვერ მიაღწია).

მ. ბარამია ვერც მალეწევოვთან მოხვდა და ვერც მერიასთან, სხვა კი რას გაუკეთებდა! მალეწევოვის თანამემხისაგან მხოლოდ ის შეიტყო, რომ მისი საკითხი (ნოემბრის დადგენილების პროექტი) მოსკოვში არ განიხილულა, ანუ მართლაც სტალინის „სააგტორო“ ქმნილება იყო და ცუდი წინათგანდობით შეპყრობილი დაბრუნდა შინ.

ლი შემხვდა, თქვენ მიყვით მათ მოსკოვში ჩამოსვლის უფლებათ? – მკითხა. არა, პირიქით, წამოსვლა აუკრძალე-მეთქი, ვუთხარი. საყვედური ძალზე იოლი სასჯელია, ასეთი დანაშაულისათვის დაპატიმრების ღირსი არიანო, თქვა და მოულოდნელად მეორე ოთახში გავიდა. მე და მერია მართლაც დავრჩით, ჩემად ვიცდიდით. სტალინი ჩქარა დაბრუნდა, სწორედ რომ დაპატიმრების ღირსი არიანო, გაიმეორა.

უშიშროებამ უმაღლესი დაპატიმრება მისა ბარამია და კოტე ჭიჭინაძე. თავმჯდომარეებმა მისი წერილები გაუგზავნა კანდიდ ჩარკვიანს და იოსებ სტალინს, უდანაშაულო ვარო, იფიცებოდა, ვინ მოუსმინა!

1951 წლის 15 დეკემბერს, საქართველოს კომპარტიის ცკ-ის ბიუროს დადგენილების საფუძველზე, პროკურატურამ დააპატიმრა და სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის მისცა „ანტიპარტიული და ანტისახელმწიფოებრივი საქმიანობისათვის, მფლანგველთა და დამტაცებელთა მფარ-

გემს იღებდა ზოგიერთი მეგრელის საქმეზე (ნაწილობრივ ჩემი მითითებითაც) ჩადენილი დანაშაული, დაერწმუნდი, რომ ნათლად იხატება მეგრულ ნაციონალისტთა ჯგუფის არსებობა“.

ეს ამბავი უმაღლეს, 1951 წლის 20 დეკემბერს ამცნო ცკ-ის პლენუმს კანდიდ ჩარკვიანმა, გამოძიება ბარამიასა და სხვათა საქმეზე სრული სვლით მიდის და უთუოდ გამოძიებადგება მათი ყველა დანაშაული.

20 დეკემბრის პლენუმის დღის წესრიგში ორი საკითხი იდგა: სკპ(მ) ცკ-ის 1951 წლის 9 ნოემბრის დადგენილების შესრულების მიმდინარეობა და საორგანიზაციო საკითხები.

ცნობა კანდიდ ჩარკვიანმა წარმოადგინა. იგი იწყებს მაგალითით, რომელიც ერთ-ერთ პარტიულ კრებაზე დაუსახელებიათ: ზუგდიდის რაიონის დიდბეგის ჩაის ფაბრიკის დირექტორი მელუა 1947 წელს, სისტემატური ლოთობისა და ხელისუფლებისთვის, რაიკომის გადაწყვეტილებით მოხსნეს თანამდებობიდან და სასტიკი საყვედური გამოუცხადეს პირად საქმეში შეტანილ მელუა, სამჭოთა მეურნეობის ინჟინრის კემულარიას საშუალებით დაუკავშირდა მისა ბარამიას მამას ივანეს, რომელმაც შელოთან საქმე „ჩანაცო“ და მისა ბარამიამ, ცკ-ის პირველი მდი-

ალექსი ასლანიშვილი

მეგრულთა საქმე

დღე მეორე

კომუნისტებისთვის სკპ(მ) ცკ-ის დირექტივებისა და სსრკ კპ(მ) ცკ-ის ნომინალური პრეზიდიუმის ორგანიზაციებისადმი დახურული წერილით მიმართვის ფორმა აღმოჩნდა.

მასში, გარდა ბარამიას ანტისახელმწიფოებრივი და ანტიპარტიული ჯგუფის იმ საქმიანობის, რომელიც მოყვანილი იყო სკპ(მ) ცკ-ის დადგენილებებში, შევიდა „დამატებითი ფაქტები იმავე ჯგუფისა, რომლებიც პლენუმზე გამოვლინდა და ცკ-ს ჰქონდა ხელთ“. საკითხის სერიოზულობის გამო, ბიურომ ყველა რაიონში რესპუბლიკური ორგანოების ხელმძღვანელი მუშაკები მიაგზავნა.

ვთქვათ პირდაპირ: „ბარამიას ჯგუფის“ ანტისახელმწიფოებრივი და ანტიპარტიული საქმიანობის დამადასტურებელი რაიმე არსებითი ფაქტი არც სკპ(მ) ცკ-ის დადგენილებაში იყო მოცემული და არც საქ. კპ(მ) ცკ-ის პლენუმზე გამოვლინდა (შეიძლება ავი უკვე გავცნო ამ „გამოვლინებულ ფაქტებს“). უბრალოდ, საკმარისი იყო, რაიმე გვთქვა მ. ბარამიას გასაშვებლად, რომ მას უმაღლესი „ფაქტად“ მონათლავდნენ.

საქართველოს პრეზიდენტის არქივში უზარმაზარი ტომია ანგარიშებისა, თუ რა აღმავლობით განიხილეს დახურული წერილი საქართველოს კომუნისტების, როგორც დამატებითი, რა ზომები გამოუცხადეს ბარამიას ანტიპარტიულ ჯგუფს, რა მკაცრად დასჯა მოითხოვეს... ერთი სიტყვით, ყველაფერი ისე წარიმართა, როგორც მანამდე ხდებოდა ხოლმე, როგორც ელოდნენ.

ამასობაში გაშლილი ფოტონებით მოქმედებს ნიკოლოზ რუხაძე: უშიშროების ორგანოები იჭერენ, დაჰკითხავენ, ამხელენ...

ნოემბრის განმავლობაში „მეგრულთა საქმე“ საბოლოო სახე მიიღო: ყველა ძაფი საფრანგეთში ემიგრირებულ ქართველ მენშევიკებთან მიდის. სტალინისთვის მომზადებულ დოკუმენტში ფიგურირებს ევგენი გეგუკოვი, როგორც ამერიკის ჯაშუში, რომელსაც კავშირი აქვს რეზიდენტთან ქსელთან სსრკ კავშირში და ბარამიას ანტიპარტიულ ჯგუფთან. ამ ორგანიზაციას ჯაშუშური საქმიანობა უნდა გაეშალა საქართველოში, რათა ძირითადი გამოთვალა სამჭოთა სახელმწიფოსთვის. ორგანიზაციის მიზანი საქართველოს გამოყოფა და მისი თურქეთთან შეერთება იყო.

რუხაძეს დაეგეგმა საქართველოს, თურქეთისა და პარიზის მეგრულთა შორის კავშირის გარკვევა. მას უნდა ეზიზღებინა შეთქმულება, რომელსაც საქართველოში მერია ამზადებდა სტალინის წინააღმდეგ, თან, სხვათა შორის, ლავრენტი იმის დამალვაში უნდა დაეხმარებოდა, რომ... ემბროლი იყო, – წერდა პ. სუდოპლატოვი („სპეცპერაციები, ლუბიანკა და კრემლი“).

სასონარკვევითი მისა ბარამია თავმჯდომარეობდა ცდას მიმართავს. 13 ნოემბერს მან ცეკას

მიხეილ
კაკაბაძე
ნალაგის
რაიკომის
პირველი მდივანი.

გუგუ
ბოგაჩიძე
ზუგდიდის რაიონის
ალმასკომის
თავმჯდომარე

მამიანი
პაჭკორია
ჩხოროწყუს
რაიკომის
პირველი მდივანი.

გუგუანამ არ უშტყუნა. დაბრუნებისთანავე ორივე პარტიის ცენტრალურ კომიტეტში დაიბარეს, საკითხის მოსკოვში გასაჩივრება პარტიული დისციპლინის დარღვევად ჩაუთვალეს („ამით მათ ეჭვევებ დააყენეს თავიანთი პოლიტიკური წესიერება“), რის გამოც, „ჰქონდა რა სხვა მასალაზე მ. ბარამიასა და ჭიჭინაძის ანტისახელმწიფოებრივი საქმიანობაზე, ცენტრალურმა კომიტეტმა მათი ქმედება შეუთავსებლად ჩათვალა პარტიამ ყოფნასთან, ისინი გარიცხა პარტიიდან და მათზე საქმე გადასცა სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს“.

ყურადღებამ იმ ფორმამ. კანდიდ ჩარკვიანი იგონებს (დოკუმენტური ფილმი „ქართველები კრემლში და კრემლის გარეთ“):

„ნოემბრის პლენუმის მეორე დღესვე სტალინთან ჩავიდა ახალ ათონში. კარგ ხასიათზე დამხვდა. მოგახსენე, დამნაშავენი სამსახურიდან მოგხსენიო-მეთქი. შეიძლება დამნაშავენი არც იყვნენ, მაგრამ ახლა უფრო ფხიშლად იქნებიანო, მიპასუხა (! – ა.ა.).“

როცა მოგვიანებით ბარამია თვითნებურად წავიდა მოსკოვში, რუხაძემ წყნებით დამირეკა, აკრძალვის მიუხედავად ბარამია მაინც წავიდა, შემოდგომა როსტოვში ჩამოვსდა და თქვენ რას იტყვითო. ამაზე უარი ვუთხარი, შეიძლება მერე ხელზე დაეხვიათ, კაცი თავის ზედის გასარკვევად მიდიოდა და არ გაუშვსო. თანაც ვიცოდი, სტალინთან ვერ მოხვდებოდა.

მერე პოსკრებივება დამირეკა, თუ იყი ბარამია სად არისო? ვიცი, მოსკოვშია-მეთქი. თან ვთხოვე, სტალინთან შეხვედრა მინდა-მეთქი. დაგირეკა. მართლაც, ჩქარა დამიკავშირდა, ჩამოდიო. მეორე დღესვე ჩავიდა. სტალინი სამხილად გადიხანებუ-

ვლობისათვის“ პარტიიდან უკვე გარიცხული ზუგდიდის რაიკომის პირველი მდივანი გრიგოლ ჩაჩიბაია, რაისამტოს აღმასკომის თავმჯდომარე გუგუ გოგეჩია და საქალაქო სამტოს აღმასკომის თავმჯდომარე ვასო ზეგვაია (დაპატიმრა სახელმწიფო უშიშროების სამინისტრომ, დაწყებით პერიოდში ძიება პროკურატურასთან ერთად წარმოებდა, შემდეგ „მ. ბარამიას საქმესთან“ გაერთიანდა). დაპატიმრეს აგრეთვე 20-მდე კაცი (2004 წელს გამოვიდა ვასო ზეგვაიას მეუღლის, ძველი კომპარტიული მუშაკის, 90 წლის ქალბატონის ლუდმილა ჭიჭინაძე-ზეგვაიას მოგონებათა საინტერესო წიგნი „ხიფათიანი გზა“, რომელიც მეგრ საყურადღებო ცნობას გვანცდის მაშინდელ მოვლენებზე).

ამ პერიოდისათვის არც ერთი დაპატიმრებული არ იძლეოდა ჩვენებს „მეგრული ნაციონალისტური ჯგუფის“ არსებობაზე, თუმცა ნიკოლოზ რუხაძე, მისი მოადგილე მირიან თავდომილი, გამომძიებლები გივი ქესანაშვილი, კუციავა, სტეპანოვი, მილილოვი და სხვები ტყავიდან ძვრებოდნენ, რათა, რაღაც არ უნდა დასჯილიყო, პატიმრებისთვის დანაშაულის აღიარება აეძულებინათ.

როგორც ჩანს, დაპატიმრების პირველმა ელდამ ისე დათრგუნა მისა ბარამია, რომ 16 დეკემბერს გამოძიებას ასეთი ჩვენება მისცა: „სადაღ აგწონ-დავწონე რა ზოგიერთი მეგრელი, რომლებსაც საპასუხისმგებლო პარტიული და სამჭოთა პოსტებში ეკავათ საქართველოში – ყოფილი იუსტიციის მინისტრის ა. ნ. რაფაგას, რომელიც თავის გარშემო უპირატესად მეგრელებს იკრებდა და წინსწევდა საპასუხისმგებლო პოსტებზე, ყოფილი რესპუბლიკის პროკურორის გ. ა. შონიას, რომელიც უკანონო გადაწყვეტილე-

ნის აღვიღებ არყოფნის დროს, ბიურო ჩაატარა და შეცვალა რაიკომის ბიუროს გადაწყვეტილება მელუას სამსახურიდან მოხსნის შესახებ, მხოლოდ საყვედურის გამოცხადება დაუტოვა.

კ. ჩარკვიანმა ხაზი გაუსვა, რომ მ. ბარამიას წალენჯიხური კავშირების შესახებ (აღრე იქ მუშაობდა) ლაპარაკი იყო არა ამ რაიონის, არამედ თბილისისა და სხვა რაიონების პარტიულ ორგანიზაციებში, თვით წალენჯიხაში კი განხილვამ მკრთალად ჩაიარა. ეს გასაგებიცაა (ხმა დარბაზიდან: წალენჯიხის რაიონის ხელმძღვანელები ახლოს იყვნენ ბარამიასთან!), წინა პლენუმზე წალენჯიხის რაიკომის პირველი მდივანი მიხეილ კვარაცხელია გამოვიდა აქ და ფაქტობრივად ვერაფერი თქვა. არადა, ცენტრალურ კომიტეტს აქვს მასალები, რომ წალენჯიხის რაიონის გუნდი სიმღერებს მღეროდა ბარამიაზე (გამოცოცხლება დარბაზში), წალენჯიხის საშუალო სკოლას ბარამიას სახელი აქვს მიკუთვნებული, რაიონში არის ბარამიას სახელობის კოლმეურნეობა, წალენჯიხის ერთ-ერთ ქუჩას ბარამიას სახელი ჰქვია (ცნობისთვის: ბატონმა მამანტი პაჭკორიამ, რომელიც პარტიის ზუგდიდის რაიკომის მეორე მდივანიდან 1948 წელს გადაიყვანეს ჩხოროწყუში პარტიის რაიკომის პირველ მდივნად, ამ საკითხთან დაკავშირებით საგანგებოდ მომწერა, თუმცა, ბარამია წარმოშობით ჩხოროწყუდან იყო, ჩვენ მამანტი მისი სახელი არცერთი ობიექტისთვის არ გვიწოდებიათ).

მოგვიანებით აკაკი მგელაძემ უფრო დააკონკრეტა: ავტორი ბარამიაზე სიმღერისა, რომელსაც სისტემატურად ასრულებს კულტურის სახლის გუნდი, არის ფილიპე კვარაცხელია, რომელიც პარტიიდან გარიცხული და გასამართლებულია სოციალისტური საკუთრების დატაცებისთვის. რაიონის ხელმძღვანელობა სისტემატურად ესწრებოდა ამ კონცერტებს. რაიკომის პირველ მდივანს მიხეილ კვარაცხელიას აქვს მისა ბარამიას და თავისი 1,5/1 კვადრატული მეტრის ზომის პორტრეტები. კვარაცხელიას მსგავსი აღმანი არ შეიძლება იყოს რაიკომის პირველი მდივანი. უნდა განვიხილოთ მისი პარტიული საქმე. მ. კვარაცხელიამ შეიძლება ყოფილი ზუგდიდის რაიკომის პირველი მდივნის ჩაჩიბაიას მედი გაიზიაროს...

საქართველოს სსრ ჯანდაცვის სამინისტროს მთავარი საკურორტო სამმართველოს ყოფილმა უფროსმა მერაბმა „აღმამფუთვებელი“ რამ განაცხადა: ბარამია თურმე არაერთგზის მოითხოვდა მისგან ღონისძიებათა მიღებას, რათა კურორტი ლეგარდ რესპუბლიკური მნიშვნელობისად ექცია, თუმცა, დამეგებული სახსრები მოქმედი დიდი კურორტების საჭირო ღონებზე არსებობისთვის კი არ არის საკმარისი. ბარამია მხარს უჭერდა ზუგდიდის ყოფილი ხელმძღვანელებს რაიონული ცენტრის მშენებლობისა და კეთილმოწყობის უკანონო და ანტისახელმწიფოებრივ ქმედებაში(?). ზუგდიდი გარეგნულად ბრწყინავდა, მაგრამ შინაგანად ლუპროდა.

(ბაბრძელება იმწება)

ბაბრძელება, დასაწყისი იხილეთ
„სრ“ №47-48, 50-51, 54-55, 56, 57, 60-63

შვეიცარიის ერთ-ერთ უდიდეს გაზეთ „ბერნერ ცაიუნგში“ („Berner Zeitung“ – „ბერნის გაზეთი“) გამოქვეყნებულია ვრცელი ინტერვიუ ქართველ კულტუროლოგთან – რუსუდან თაბუკაშვილთან, „საქართველო სწრაფად ვითარდება... ავტორიტარული რეჟიმის მიმართულებით“ (ესაუბრება ჟურნალისტი ბერპარდ ოტი).

„მას შემდეგ, რაც საქართველოს მთავრობამ ქვეყნის ევროკავშირთან დაახლოების პროცესი შეაჩერა, თბილისის მთავარ ქუჩაზე საწრფელსტო აქციები არ წყდება. თვითონ რუსუდან თაბუკაშვილი დემონსტრაციებში თითქმის არ მონაწილეობს, მაგრამ საგაზეთოდ მისი წინააღმდეგობა ხელისუფლების პოლიტიკის მიმართ წერილობითი ფორმით გამოიხატება. რუსუდან თაბუკაშვილი, მარჯვენა კულტურის ერთად, თანაგვრობა გერმანულ ენაზე დაწერილი პიესის სათაურით „ერთი განსაკუთრებული ქაჩა“, რომელიც ბერნის თეატრში 3 მაისიდან იდგა. ნაწარმოებში გაკეთებულია პარალელები საბჭოურ-სტალინური 1930-იანი წლების რეჟიმისა და საქართველოს დემონსტრაციული რევოლუციის წინაშე. მართლაც, პარტიის „ქართული ოცნების“ მთავრობა დღითიდღე აკაცნებს პენსიონატებს და რეპრესიებს. რადგან თვითონ კულტურაში თბილისში ცხოვრობს, იგი რეპრესიების მხრივ სარისკო მდგომარეობაში იმყოფება“, – ნათქვამია ინტერვიუს შესავალში.

გთავაზობთ ამონაწილს **BZ BERNER ZEITUNG** ვებლიკისგან.

Startseite | Kultur | Theater | «Georgien entwickelt sich rasant Richtung autoritäres Regime»

Interview über Repression und Zensur

«Georgien entwickelt sich rasant Richtung autoritäres Regime»

Mit dem kritischen Theaterstück «Eine besondere Strasse» riskiert die Georgierin Rusudani Tabukaschwili Repressalien. «Man muss die Dinge so benennen, wie sie sind», sagt die Autorin im Gespräch.

Bernhard Ott, Franziska Rothenbühler (Foto)
Publiziert: 30.04.2025, 20:25

3 | |

რუსუდან თაბუკაშვილის თეატრალური მარაზმი

– პიესაში „ერთი განსაკუთრებული ქაჩა“, რომლის თანავრთი თქვენ ბრძანდებით, საქართველოს 1930-იან წლებსა და თანამედროვე პერიოდს შორის გარკვეული პარალელურობა გავლენილი. რატომ ფიქრობთ, რომ ამ თემაზე შევსწავლილი საზოგადოება უნდა დაანტერესდეს?

– რთული გლობალური მოვლენების დროს დემოკრატიასთან და ადამიანის უფლებებთან დაკავშირებული საკითხები რთულ სიტუაციაში აღმოჩნდნენ. პიესაში სწორედ ეს მდგომარეობაა ასახული საქართველოს ისტორიისა და დღევანდელი რეალობის ფონზე. ჩემს ქვეყანაში დემონსტრაციები თითქმის ყოველდღიურად ტარდება, რადგან მთავრობამ ევროკავშირთან მოლაპარაკებები გაყინა. შესაბამისად, არსებობს შეხების გარკვეული წერტილები შევიცარიული აუდიტორიისთვის.

– პიესის გმირები საუბრობენ რუსეთთან დამოკიდებულებაზე, რომელიც უკრაინას თავს დაესხა...

– საქართველოში ადამიანები მუდმივად საფრთხის პირობებში ცხოვრობენ. რუსეთს ოკუპირებული აქვს ქვეყნის ტერიტორიის 20% – აფხაზეთისა და „სამხრეთ ოსეთის“ რეგიონები. რუსეთის არმიის ბაზები დედაქალაქ თბილისიდან 30 კილომეტრში მდებარეობს. რუსი მესაზღვრეები ოკუპირებული ტერიტორიიდან აღმინისტრაციულ საზღვარს დროდადრო წინ წაწევენ. ჩვენთან ასეთ მოქმედებას „მცოცავ ოკუპაციას“ უწოდებენ. ბევრ ქართულ ოჯახს თავისი კუთვნილი ბაღებისა და სახნავი მიწებით სარგებლობა არ შეუძლია. ვინც შეეცდებოდა რუსების მიერ დადგენილი „საზღვრის“ დარღვევას, მას იჭერენ და ჯარიმებს ახდენენ.

– პიესაში საიდუმლო პოლიციის თანამშრომელი, რომელიც თავის ბავშვობის მეგობარს აპატიმრებს, ამბობს, რომ „სამხრეთ-აღმოსავლეთი ვარსკვლავი დაგალოება შეეცა-რულა“...

– დიახ, მაგრამ ეს ფრაზა არ ნიშნავს ადამიანის მოქმედების გამართლებას. გასაგებია, რომ ტერორისტული რეჟიმის სპეცსამსახურები ხშირად თვითონ აღმოჩნდებიან ხოლმე რეჟიმის მსხვერპლნი, რადგან ისინი ბრძანებებს ასრულებენ, მაგრამ ეს თავის მართლებების ერთგვარ მცდელობას წარმოადგენს. ასე თუ ჩავთვლით, მაშინ რუსეთში უკრაინის წინააღმდეგ ომში დაშვებულ არაფერს არ იქნება, ვლადიმერ პუტინის გარდა. ყველა თავის მართლებას დაიწყებს. ამ შემთხვევაში მთავარია ის, რომ თითოეულს აქვს არჩევანის გაკეთების უფლება და მან ეს უნდა გამოიყენოს.

– საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ ყაველაშვილმა რამდენიმე თვის წინათ შვეიცარიის გაზეთ Neue Zürcher Zeitung-თან ინტერვიუში განაცხადა, რომ დასავლეთი საქართველოს მიერ (რუსეთის წინააღმდეგ) მიღებული ზომების განხილვის ელემენტარული პრინციპი უკრაინაში შეჩერდა, მისმა პარტიამ კი ომი თავიდან აიცილა...

– ეს აგსურდია. საქართველოსთვის ასეთი მოთხოვნა არაფერს არ ნაუწყებია. განა რამდენ დღეს გააშლავდა საქართველო რუსეთთან ფრონტს? ერთი ან ორი დღე...

– 2008 წელს ხუთი დღე გააშლო... თუმცა პრეზიდენტის პოზიციამ, ალბათ, გარკვეულწილად გააძლიერებელია – საქართველოს არ სურს „უფ-

რუსი ძმის“ გადღივანება ევროკავშირ-თან და ნატოსთან ინტეგრაციით...

– მაგრამ ეს არ ნიშნავს იმას, რომ საქართველომ ყველაფერი ისე გააკეთოს, როგორც რუსეთს აწყობს.

– სხვათა შორის, შვეიცარიამ ლა-ვირელმა მიიღო მსოფლიო ომის დროს (ნაცისტური გერმანიის წინაშე)...

– შვეიცარიამ იმ დროს სულ სხვა პო-ტენციალი იმყოფებოდა. შვეიცარიის ნე-იტრალიტეტი ყველა მიმართულებით მხარე-სათვის მისაღები იყო. საქართველო კი პრინციპულად განაგრძობდა მდგომარეობას, ევროპასა და ავსტროკავშირულ მემკვიდრე-ს შორის მოქცეული. საქართველომ ევ-როპა აირჩია, დემოკრატია და ადამი-ანის უფლებები.

– იქნება თუ არა პიესა საქართველოს თეატრებში დადგმული?

– ის თეატრები, რომლებიც სახელმწიფოს მიერ ფინანსდებიან, ალბათ, სპექტაკლის დადგმაზე უარს იტყვიან. შესაძლოა მცირე თე-ატრებმა თანხმობა განაცხადონ, რაც ძალი-ან მინდა.

– რა რისკები და პასუხისმგებლობა ელო-დებოდათ თქვენთვის ხელმძღვანელებს, რომლებიც პიესის დადგმაზე დათანხმდებიან?

– ალბათ, საპრობლეოები ელოდებოდა. მესმის, რომ პირადად მეც შეიძლება პრობ-ლემა გამიჩნდეს. ამას წინათ ერთ-ერთი სა-ხელმწიფო თეატრის ხელმძღვანელი თანამ-დებობიდან გაათავისუფლეს მომიტინგეთა მხარდაჭერის გამო. გარდა ამისა, სამსახუ-რებიდან გაუშვეს ის სახელმწიფო მოსამსა-

ხურეები, რომლებმაც სოციალურ ქსელებში ხელისუფლების მიმართ კრიტიკული დამო-კიდებულება გამოხატეს. საქართველო სწრა-ფად ვითარდება ავტორიტარული რეჟიმის მი-მართულებით.

– შეეცდებით თუ არა პიესის ქართული ვერსიის შერბილებას თვითცნობის გათ-ვალისწინებით?

– არა. ან ყველაფერი, ან არაფერი. ფაქ-ტებს და მოვლენებს თავისი სახელი უნდა უწოდოთ – ისეთი, როგორც არის ნამდვილად არიან.

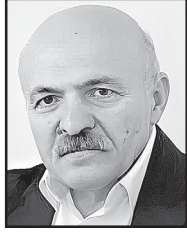
– საქართველოს ხელმძღვანელი პო-ლიტიკოსებიდან ბევრი გერმანიაში სწავ-ლობდა. თქვენც მუნიციპალიტეტში სტაჟირი იყავით. როგორ მოხდა, რომ გერმანული გამოცდილებიდან განსხვავებული დასკვ-ნები გააკეთეთ და სხვადასხვა მხარეს აღ-მოჩნდით?

– ეგ კითხვა მეც ხშირად მიჩნდება ხოლ-მე. დარწმუნებული ვარ, რომ მმართველ პარ-ტიის გავლენიან პირებს სჯერათ, რასაც თვი-თონ ლაპარაკობენ. ვერ წარმოვიდგენია, რო-გორ შეუძლიათ ფსიქიკურად ჯანმრთელ ადამიანებს ყოველივე ამის ატანა.

– ევროპის სახელმწიფოებმა საქარ-თვლის ხელმძღვანელების წინააღმდეგ სან-ქციო დადგენილება. კიდევ რისი გაკეთება შე-უძლია ევროპას?

– ევროპამ უნდა გააცნობიეროს, რომ სა-ქართველოს მთავრობა, ქართველი ხალხი-საგან განსხვავებით, სხვა ადგილზე დგას. ევ-როპამ არ უნდა შეამციროს თავისი მხარდა-ჭერა ქართული ფონების (არასამთავრობო ორგანიზაციების) მიმართ. ამერიკული სააგენტოს – იუესაიდის“ დახურვამ საქ-მე იქამდე მიიყვანა, რომ ბევრი რეგიონული ორგანი-ზაცია უსახსროდ დარჩა და დახმარებას საჭიროებდა...

მოთხოვნა
სიმონ კილაძე.

„ისლამური სახელმწიფოს“ ტერორისტი დააკავეს

მოსამართლემ სახელმწიფო ბრალდების შუამდგომლობა გა-იზიარა და ჯავედ ხუდამოვს აღმკვეთი ღონისძიების სახით პატიმ-რობა შეუფარდა. საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება ად-ვოკატმა უკვე გაასაჩივრა. დაცვის მხარე ამტკიცებს, რომ ინტერ-პოლით ძებნილი 41 წლის მამაკაცი უდანაშაულოა.

ვიდრე დამატებითი გარემოებები გაირკვევა, კონ-ტრტერორისტული ცენტრის ინფორმაციით, უკვე ცნო-ბილია, რომ ჯავედ ხუდამოვი ტერორისტული დაჯგუ-ფების ისლამური სახელმწიფოს რიგებში 2014 წლიდან ირიცხება, არის საზრძოლო მოქმედებების გამოცდილე-ბის მქონე და ასაფეთქებელი მოწყობილობების მალალი კვალიფიკაციის სპეციალისტი. „ისისი“ მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე დიდი ტერორისტული ორგანიზაციაა, რომლის სახელსაც არაერთი დანაშაული უკავშირდე-ბა. სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის კონტრ-ტერორისტული ცენტრის ინფორმაციით, სწორედ ამ დაჯ-გუფების წევრი იყო წითელი ცირკულარით ძებნილი და საქართველოში დაკავებული ჯავედ ხუდამოვი.

ქალაქ რუსთაში, მდებარეობდა ქუჩაზე მდებარე ბინაში ინ-ტერპოლის წითელი ცირკულარით ძებნილი ჯავედ ხუდამო-ვი ცხოვრობდა. მეზობლები „კურიერთან“ საუბარში ყვებიან, რომ 41 წლის მამაკაცი ბინა ნაქირავები ჰქონდა. ის შვილებთან ერთად ჩაკეტილად ცხოვრობდა და კომუნიკაცია არა-ვისთან ჰქონდა.

41 წლის მამაკაცი სახელმწიფო უსაფრთხოე-ბის სამსახურის კონტრტერორისტული ცენტრის თა-ნამშრომლებმა საცხოვრებელი სახლიდან დაახ-ლოებით 100 მეტრში აიყვანეს. გამოძიებით დად-გინდა, რომ ინტერპოლის ცირკულარით ძებნილი ხუდამოვი 11 წელია ტერორისტული ორგანიზაცია „ისლამური სახელმწიფოს“ წევრია.

დაკავებულს ბრალად საქართველოს საზღვ-რის უკანონო კვეთა ედება. პროკურორის ინფორ-მაციით, ბრალდებული საქართველოში თურქეთი-დან, სარფის საბაჟო გამშვები პუნქტის გავლით, ყალბი დოკუმენტების გამოყენებით ჩამოვიდა.

ლიბერალურმა აღვირახსნილობამ კიდევ მეტი დემოგრაფიული პრობლემა მოგვიტანა, ვიდრე მოსალოდნელი იყო!

(მეამსხმე გეგმავი) გასული საუკუნის 60-იან წლებში იყო დემოგრაფიული ზეგნული საბჭოთა კავშირის ქვეყნებში, ევროპულ სახელმწიფოებში და ამერიკაშიც! მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ, რასაც მაშინდელი მსოფლიოს მოსახლეობის 3 პროცენტი ემსხვერპლა, საიდანაც 20 მილიონი ადამიანი მხოლოდ საბჭოთა კავშირის ქვეყნებიდან იყო, დაიწყო მოსახლეობის რაოდენობის მნიშვნელოვანი კლება, როგორც საბჭოთა კავშირის, ასევე ევროპის ქვეყნებში.

ჩვენ გვაქვს მავალითად შარლ დე გოლის ისტორია, რომელმაც ცნობილ ადამიანებს გააჩენინა შვილები, შემდეგ კი, დაჰყავდა ეს ადამიანები სოფელ-სოფელ, კარდაკარ და ეხვეწებოდა მოსახლეობას, გაეჩინათ შვილები ფრანგი ერის გადარჩენად! თუ საფრანგეთი და ასე მრავალრიცხოვანი ფრანგი ერი არ სებობს დღეს, ეს დე გოლის დამსახურებაა!

საბჭოთა კავშირში კი სტალინმა შეიმუშავა ისეთი ძლიერი დემოგრაფიული პროგრამა, რომლის მსგავსიც დღემდე მსოფლიოში არც ერთ ქვეყანას არ ჰქონია. მან ეს დაიწყო ომის შემდგომ სამ წელიწადში, რაც მისი გარდაცვალების შემდეგაც მუშაობდა. ამ პროგრამის ამუშავებამ გამოიწვია დემოგრაფიული ზეგნული საქართველოში. 1950-1960 წლებში ქვეყანაში დაიბადა 1 200 000 ახალშობილი. წელიწადში, დაახლოებით, 122 ათასი ახალშობილი იბადებოდა. დღეს კი საქართველოში იბადება დაახლოებით 40 ათასი ახალშობილი წელიწადში.

60-იან წლებში დაბადებული თაობა უკვე 5 წელია, შევიდა საშენსო ასაკში. დღეს-დღეობით, ყოველწლიურად, საქართველოში 10 ათასით იზრდება პენსიონერთა რაოდენობა და რადგან სიკვდილიანობის ყველაზე მეტი პროცენტი საპენსიო ასაკზე მოდის, შესაბამისად, გაიზარდა სიკვდილიანობის მაჩვენებელიც. არც ეს არის „ქართული ოცნების“, სააკაშვილის თუ შევარდნაძის ხელისუფლების ბრალი. ეს არის სამაშულო ომის შემდგომ დაბადებული უზარმაზარი თაობის შედეგი, რომელიც მივიღეთ უძლიერესი დემოგრაფიული პროგრამის განხორციელების შემდეგ. როდესაც ხალხმა ეს არ იცის, მარტივად, ჰერმეტიკურად!

დემოგრაფიული პოლიტიკა არის ურთულესი მიმართულება, რადგან ის თავის თავში მოიცავს ეკონომიკას, სოციალურ მეცნიერებას, ჯანდაცვას, ახალგაზრდულ პოლიტიკას, მიგრაციას, ეროვნულ თუ რეგიონალურ პოლიტიკას... თითქმის ყველაფერს! ამიტომ უნდა გავყოფიოთ დემოგრაფიული პოლიტიკა, პოლიტიკების პოლიტიკას! დემოგრაფია არის სიღრმისეული მეცნიერება და ჩვენ უნდა გვესმოდა, რაზე ვისაუბროთ, როგორ გავაქეთოთ ანალიზი და მით უმეტეს – ვინ უნდა ვაკრიტიკოთ!

– პრეზიდენტმა პარლამენტში გამოსვლისას ხაზგასმით ისაუბრა ამ მიმართულებით არსებულ პრობლემებზე და აღნიშნა, რომ სახელმწიფომ უნდა იზრუნოს ოჯახების გაძლიერებაზე და იმ პირობების შექმნაზე, რასაც პოზიტიური ეფექტი ექნება დემოგრაფიული მაჩვენებლების გასაუმჯობესებლად. თუმცა, მოსახლეობის დიდი ნაწილი არსებულ პრობლემას ისევ და ისევ ქვეყნის ეკონომიკურ მდგომარეობას უკავშირებს და ბრალს სდებს არსებულ ხელისუფლებას!

– უმარავი კვლევა ჩატარებული მსოფლიოს მასშტაბით, თუ რა ინვესტ დემოგრაფიულ პრობლემებს ქვეყანაში! ზოგი მეცნიერი ამტკიცებს, რომ ამას ინვესტ სოციალურ

რი მდგომარეობა, ეკონომიკური ვითარება, მაგრამ აქვე აღმოჩნდებიან ხოლმე ჩიხბი და რატომ? – იმიტომ, რომ დღეს ყველა განვითარებულ სახელმწიფოს ეხება დემოგრაფიული პრობლემა, მაგრამ არც ერთ განვითარებულ და ჩამორჩენილ სახელმწიფოს ეს არ ეხება! განვითარებული სახელმწიფოების, ძირითადად, ევროპისა და მთლიანად დასავლეთის პრობლემაა დღეს მოსახლეობის რაოდენობის შემცირება.

ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი საკითხი, რომლის არ ვიცო როგორ მოგვარდებოდა, არის ლიბერალური იდეოლოგიის გავლენა მოგადრებაზე. დღეს ახალგაზრდები მრავალი წლით თავისუფალ ურთიერთობებში ყოფნას აჯობებენ და ოჯახის შექმნას არ ჩაბრუნებენ, ისე, როგორც ევროპაშია მიღებული. ადრე თუ ახლა მოგვლებისგან ფარულად აკეთებდნენ, მათ უკვე აღარც მოგვლები ეწინააღმდეგებიან. თუ მაინც გადაწყვიტავენ ოჯახის შექმნა, გვრ

ახალგაზრდას არ უნდა თავისუფლების შეზღუდვა და შვილებს არ აჩანს. შვილის ყოლის დაყვანა აქვთ გადადებული ძალიან დიდხანს. ანუ ქორწინების და შვილის გაჩენის ვადა გადაიდო რევრულუციულ ასაკში, იმ თაობაში, რომლებიც ისედაც განსხვავებული რაოდენობის გვყავს!

ზოგადად, ბუნებრივ მატებას გვაძლევს მე-3 და შემდგომი შვილი. 2 შვილი ნიშნავს მხოლოდ მშობლების ჩანაცვლებას. თუკი ჩაეხვდება ჩვენი ქვეყნის სტატისტიკურ მონაცემებს, მესამე და შემდგომ ახალშობილებში კი არა, კლება გვაქვს პირველ-მეორე ახალშობილებში! როდესაც გვიან ასაკში გადაწყვეტ დედობას, ბუნებრივია, ერთ, ან მაქსიმუმ 2 შვილს აჩენ. ეს არის უდიდესი პრობლემა!

ეს ახალგაზრდები სრული ლიბერალიზმის პერიოდში გაიზარდნენ, მათთვის თავისუფლების ხარისხი მეტად უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე ოჯახური ფასეულობები და ქვეყნის ინტერესები. დაკარგულია ურთიერთპატივისცემა, ნაკლებად ცდილობენ შეინარჩუნონ ოჯახი, სიყვარული... და გამოიჩინონ მიმტევებლობა ერთმანეთის მიმართ. ამიტომაც, ქორწინებათა რიცხვი დღეს თითქმის უტოლ-

საჭოთა კავშირში კი სტალინმა შეიმუშავა ისეთი ძლიერი დემოგრაფიული პროგრამა, რომლის მსგავსიც დღემდე მსოფლიოში არც ერთ ქვეყანას არ ჰქონია. მან ეს დაიწყო ომის შემდგომ სამ წელიწადში, რაც მისი გარდაცვალების შემდეგაც მუშაობდა. ამ პროგრამის ამუშავებამ გამოიწვია დემოგრაფიული ზეგნული საქართველოში. 1950-1960 წლებში ქვეყანაში დაიბადა 1200 000 ახალშობილი. წელიწადში, დაახლოებით, 122 ათასი ახალშობილი იბადებოდა. დღეს კი საქართველოში იბადება დაახლოებით 40 ათასი ახალშობილი წელიწადში.

დღეა განქორწინებათა რაოდენობას საქართველოში, რაც ასევე ქმნის ურთულეს პრობლემას.

თუ გვინდა, რომ დემოგრაფიული მატება გვქონდეს ქვეყანაში, ამის ერთ-ერთი პირობაა, ქორწინებათა რაოდენობა მინიმუმ 2,5-ჯერ აღემატებოდეს განქორწინებათა რიცხვს. ლიბერალიზმმა და ლიბერალურმა ფასეულობებმა კიდევ მეტი დემოგრაფიული პრობლემა მოგვითანა, ვიდრე ეს მოსალოდნელი იყო. ამიტომ უნდა გავაძლიეროთ მუშაობა იმ მიმართულებით, რასაც დღეს ჩვენი ხელისუფლება აკეთებს, წინ უნდა წამოვიწყოთ ეროვნული ფასეულობები. ძალიან ბევრი უნდა ვიმუშაოთ ამაზე. ეროვნული ფასეულობების შენარჩუნება არ ნიშნავს თავისუფლების შეზღუდვას, უბრალოდ, შენს მსოფლმხედველობას, შეხედულებებს სვამ ყალიბში, – იქ სადაც ქვეყანას სჭირდება!

საბოლოო ჯამში, თანამედროვე მეცნიერები, თავიანთი კვლევებით მივიღწენ იმ დასკვნამდე, რომ ქვეყანაში დემოგრაფიული პრობლემები მივინჯარვებთ მაშინ, როდესაც ქვეითდება იმ ქვეყნის ეროვნული, ტრადიციული ფასეულობები, რაც გლობალიზაციამ და ლიბერალიზმმა მოიტანა, შემდეგ მოდის სოციალურ-ეკონომიკური პრობლემები, მიგრაცია და სხვა. ამიტომ როდესაც პრობლემას ვიდაცაში ეძებ, უპირველესად, ეს პრობლემა ვეძებთ საკუთარ თავში, საკუთარ მსოფლმხედველობაში და ვეცადოთ, შევინარჩუნოთ და ქართველი ახალშობილებით გადავარჩინოთ ეს ქვეყანა!

ნონა ქარაშაძე

ქორეუსში 2 ადამიანის სხეფარი იპოვეს

ახალციხეში საცხოვრებელ ქორეუსში ქალისა და კაცის სხეფარი იპოვეს.

გავრცელებული ინფორმაციით, კაცმა, საგარეოდ, ჯერ ქალს ესროლა, შემდეგ კი თავი მოიკლა. მომხდარზე გამოძიება სისხლის სამართლის კოდექსის 109-ე მუხლით დაიწყო, რაც დამამძიმებელ გარემოებაში განხრახ მკვლელობას გულისხმობს.

აპარიუს 22 წლის ახალგაზრდა ამსხვერპლა

სამგზაოში, ხოგის მონიშნავლობის დროს მოხდა ავტოსაგზაო შემთხვევა მოსკოვში, რასაც მართა ადამიანის სიცოცხლე ამსხვერპლა, ხოლო კიდევ ერთი – დაზარადა.

არსებული ინფორმაციით, ერთმანეთს დისტრირეულობისა და სატვირთო ავტომანქანები შეეჯახა. შეჯახების შედეგად ადგილზე გარდაიცვალა დისტრირეულობის მანქანის მძღოლი, 22 წლის გიორგი ჟორჟოლიანი. მის მანქანაში მყოფი 10 წლის ძმა კი სხეულის დაზიანებებით საავადმყოფოში გადაიყვანეს. დაზარალებული ბავშვი სასწრაფო დახმარების ჯგუფმა ფოთის ჰოსპიტალში გადაიყვანა.

გარდაცვლილი ახალგაზრდა, გიორგი ჟორჟოლიანი, ქუთაისიდან იყო. მას მეუღლე და ორი მცირეწლოვანი შვილი ღარჩა.

დააკავეს ყალბი ფულის გამსაღებლები

გორში ქალაქის ცენტრში მდებარე ერთ-ერთ რესტორანში ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახური იყო შესული.

როგორც უწყების წარმომადგენელმა გიორგი უძილაურმა ჟურნალისტებს განუცხადა, ბრალდებულები ყალბი ფულის გასაღების ფაქტზე არიან დაკავებული და მიმდინარეობს გამოძიება. ფინანსთა სამინისტროს საგამოძიებო სამსახურის წარმომადგენლის განცხადებით, დაკავებულები რესტორნის სტუმრები იყვნენ. არსებული ინფორმაციით, ორივე მათგანი საქართველოს მოქალაქეა.

განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკი ამოიღეს

შინაგან საქმეთა სამინისტროს საპატრულო პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა, ჩატარებული ოპერატიული ღონისძიებებისა და საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად, ნარკოდანაშაულის ბრალდებით უკრაინის 2 მოქალაქე დააკავეს.

2005 წელს დაბადებულ ს.ტ.-ს და 2005 წელს დაბადებულ ო.კ.-ს ბრალი ედება წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ, განსაკუთრებით დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შეძენა-შენახვაში, ასევე, გასაღების მომზადებასა და გასაღების მცდელობაში. დანაშაულები 20 წლამდე ან უვადო თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს.

სამართალდამცველებმა ნარკოდანაშაულის ბრალდებით დაკავებულების პირადი, ავტომობილის და დროებითი საცხოვრებელი სახლის ჩხრეკისას, განსაკუთრებით დიდი ოდენობით - 103 ჰეკტოგრად დაფასოებული ნარკოტიკული საშუალება „მეთადონი“ ამოიღეს.

უბრალოდ, ისევ ნახევარი სიპარტლა

ქართული მხარის სპორტის განვითარებას უზრუნველყოფს მისი როგორც მინარე, ისე უცხოელ დამცვეთა და პატრონთა საქმე.

დიახ, ნაცვლად იმისა, უფალს მადლობას წირავდნენ, თავსმოხვეული კომპიუტერული გამოკვლევის პოლიტიკურ ზედპირზე რომ ტივტივებდა, მათი ფაქტური ეპოქისგან განსხვავებით, სანატორიუმით ევროპის არ ახეხინებენ ქართული ოცნების გეგმის უამს, პირიქით, ისევ იბრძვიან და ახალი ბარბაროსული რეპრესიების მოსაწყობად ძალ-ღონეს არ იშურებენ.

ამ ფონზე საზოგადოებაში იმედის ნაპერწკალი დროებითი საპარლამენტო საგამოცემო კომისიის შექმნით გაკრთა – იქნებ დიდი დაგვიანებით, მაგრამ სამართალმა პური ხელისუფლების მე-9 საარჩევნო

ტრიუმფის შემდეგ მაინც ჯამოს და 26 ოქტომბრის დაპირების შესაბამისად, ყოველივე ეროვნული თუ დედა ეკლესიის უბოროტეს მტერთა საბუღალრო დესტრუქციული ძალა თავის გერეზიანად ერთხელ და სამუდამოდ ამოიშანთოს თანამედროვე ქართული სახელმწიფოებრივი სხეულიდან (20 სხდომაზე უკვე 65 დაზარალებულს მოუხმინეს დეპუტატებმა და სრულიად საქართველომ).

თითქმის სასაყვედურო არაფერი გვაქვს **თეა წულუკიანისა** და მთლიანად შესანიშნავი შვიდეულის მიმართ – თითოეული სხდომის პირდაპირი ტელერეპორტაჟით, უკვე მერამდენედ, თვალნათლივ გრწმუნდებით სამშობლოს კლასიკურ მოღალატეთა ვერაგობასა თუ მანიაკობაში გადაბრდილ უსაზღვრო ძალაუფლებით გაყვანის პროცესის მანკიერებაში, მაგრამ...

გიორგი ნემსაძე

სამწუხაროდ, ბოლომდე სათქმელი ჯერაც ვერ მოვისმინეთ, ნახევრად სიმართლე კი მხოლოდ გულის მოსაფხან ფუნქციას თუ ასრუ-

ლებს. მაგალითად რამდენიმე დღის წინათ კანონმდებელთა წინაშე მიწვეულ სამამულო ფეხბურთის თვალსაჩინო წარმომადგენელთა – ქვეყნის ნაკრების ყოფილი კაპიტანის **გიორგი ნემსაძისა** და ჩვენი ძვირფასი კოლეგის, უფას მდიანოფიცერ **მამუკა კვარაცხელიას** გამოკითხვა გამოდგება, 2007 წლის 13 მაისს (დიახ, ისტორიულ 13 მაისს) ქორთიარდ მარიოტში გამართული სფუ-ს სამარცხილო ყრილობის შემდეგ განვითარებულ სკანდალურ მოვლენებს რომ მიეძღვნა.

გინდ დაიჯერეთ, გინდ არა – რამდენიმე საათის განმავლობაში არავის უხსენებია სამოლოოდ აკრძალული ილეთებით გამარჯვებული ჯალათ ვარდოსანთა ძლევამოსილი ფრთის ლიდერ ფიურერთა კონკრეტული გვარები (**მერაბიშვილი, ადიშვილი, უგულავა, ლომია**), გაუმაძღარი თათები რომ

ვდოთ ფიფა-უეფადან გადმოორიქსულ მწვანე მილიონებზე და არაფრით დაუშვეს პენსიასავით მუქთი მსუყე ნიღბის დათმობა. ასევე, რატომღაც ყველამ დაივიწყა ფეხბურთის ფედერაციაში ვიცე-პრეზიდენტის სამტატო ერთეულად ჩასმული არასამთავრობო ორგანიზაციების ემისიარი **ქეთარაძე**, რომელიც პირნათლად ასრულებდა ფედერაციის „ნადირატელის“ მისიას.

და კიდევ: კვირა დღეს გათამაშებული ფარსის დამკვირვებელმა რუმინელმა მაღალჩინოსანმა **სანდუ** (მოლოდვის მოქმედ ლიბერალთა რუმორი პრეზიდენტი არ გეგონოთ) უეფაში შესაბამისი პატაკი იმ მარტივი მიზეზის გამო არ გადაგზავნა, რომ დასვენების დღე იყო, რამაც რევანშისტებს ხელი შეუწყო განაჩენის სისრულეში მოყვანაში.

საინტერესოა, უანგაროდ ან შემთხვევით მოხდა ეს?

ისტორიული პრესხლი

პანდაში დაწყებულ მხატვრული ცურვის მსოფლიოს თასზე მარია პლამიძე თავისუფალი სოლო პროგრამა შესრულა, 200,7612 ქულა დააგროვა და ვერცხლის მედალი მოიპოვა.

იგი პირველი ქართველია, რომელიც აღნიშნული გათამაშების პრიზიორი გახდა.

ჯვაროსნები ტურნირზე საქართველოს სპორტის სამინისტროს მხარდაჭერით იმყოფებიან.

საქმე ქართული!

საქართველო რომ ყველა სეზონზე უნდა გამოირჩეოდეს წარმატებებით, უკანასკნელ წლებში სპორტის ზამთრის სახეობებში ჯვაროსანთა მოხმარებული მიღწევები მოწმობს, განსაკუთრებით – ფიგურულ სრიალში. **ლეგენდარული „მფრინავი ტორპედოს“ – ჰმზა ნაძაძის** სამშობლოში ასე რომ არ იყოს, ის უფრო უნდა გვიკვირდეს. ახლა კი უკანასკნელი მოვლენის შესახებ, შორეულ ახალ ზელანდიაში რომ მოხდა, სადაც უკვე ჩვენმა პოკეისტებმა გვასახელეს.

თქვენ უკვე ინფორმირებულნი ხართ, რომ მსოფლიოს ჩემპიონატის მე-2 დღიზიონის „მ“ ჯგუფის სტარტზე **ალექსანდრე ვედერნიკოვისა** და **რევაზ ცომაიას** შევირდებმა ჯერ ისლანდია, ხოლო შემდეგ ფავორიტი მასპინძლები დაამამათეს – 4:0 და 5:0, რითაც სერიოზული განაცხადი გააკეთეს იერარქიაში დანაწარებაზე.

კარგად დაწყებული საქმე ბიჭებმა ლოგიკურ დასასრულამდე მიიყვანეს – ბელგარეთს 8:7 (დამატებით დროში), ჩინეთის ტაიპეის 3:1 და ტაილანდს 15:1(!) სძლიეს და გაიხად „ა“ ჯგუფში ითამაშებენ. ვულოცავთ!

უმნიშვნელოვანესი ტურნირის დღეებში, ტრადიციისამებრ,

ურაპატრიოტები ასისინდნენ და გესლის ნთხევა გუნდის წევრთა უმეტესობის რუსულ გვარებზე დაიწყეს. მათ გასაგონად ვიტყვი, რომ, მაგალითად, ზოგს დედა ჰყავს ქართველი, ზოგი ქუთაისელი (დიდი **ნიკოლოზ დერეფინის** მსგავსად) და ასე შემდეგ.

მოკლედ, დროა ყველა შეეშვას პატარა კაცობას და თანამემამულეებს ქართული საქმის კეთება აცალოს!

ნინა ადიგბარიძის საუკუნოვანი სამადლობელი

ამ ძმონფას ოჯახს უკვე ნახევარი საუკუნეა ვიცნობ და სულ მივირდა (რასაკვირველია, ნახევრად ხუმრობით), მის წევრებს რაში ჭირდებოდათ ექიმის დიპლომი, როცა სიტყვითაც მაღალმოდ ედებოდნენ მოყვასს.

არადა, რომ იტყვიან, მედიკოსთა დინასტიააო, სწორედაც რომ მათზე ზედგამოჭრილი.

დაიხ, სავესებით ლოგიკურია, საქართველოში ყმა-სახის ქირურგიის მესაძირკვლის **ალექსანდრე ედიშერაძის** ქალიშვილმა ნინამ თეთრი ხალათი რომ ჩაიცვა და ბედი აღიარებულ სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტს **თემურ გორდელაძეს** დაუკავშირა, მაპროფილეზელი უმაღლესი სასწავლებლის აუდიტორიაში დაწყებული მათი მარადიული სიყვარული კი ღირსეულ შთამომავლობაში გრძელდება, ამაყად რომ მიუყვებიან უახლოეს წინაპართა მიერ გაკვალულ სამკურნალო ბილიკს საფიცარი ვაჭების – **დიმიტრი** და **ალექსანდრე გორდელაძეების** სახით.

ვინ მოთვლის, რამდენი პაციენტი ემადლიერება ჰიპოკრატეს ფიქს ერთგულ ოფთალმოლოგ **ნინა ედიშერაძეს** თვალისჩინის შე-

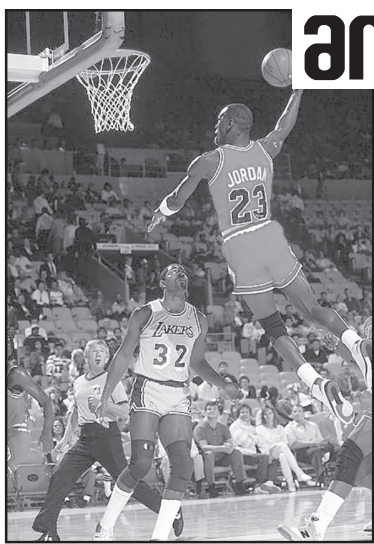
ნარჩუნებისთვის, მისი საახლობლო კი დღესაც რუდუნებით შენატრის საზოგადოებაში სათნოებით, კდემაოსილებით, სიღარბაისლით, უსაზღვრო ადამიანური სითბოთი და პიროვნული ხიბლით გამორჩეული ქალბატონის სიკეთის ქმნის უნარსა და მისგან ტრადიციულად დაფრქვეულ მშობლიურ ამაგს.

როცა ფუძემდებრ მოდგამზე ესაუბრობთ, აუცილებლად უნდა მივაგოთ საკადრისი პატივი მათ მიერ ღვიძლი შეილივით მიღებულ ალექსანდრეს რჩეულს, ასევე დამსახურებული სამაგალითო კოლეგის **ელგუჯა ყიფიანის** ასულს **მანანა ყიფიანს**, 4 ვაჟკაცი რომ ალუზარდა სამშობლოს და უკვე გემიობასაც გაუსინჯა გემო.

სიცოცხლე რომ გრძელდება, სასიქადულო წინამორბედის მოსახელე **ნინო დიმიტრის** ასული **გორდელაძე** ადასტურებს, რომელსაც ასევე ჯანმრთელობის დაცვა გაუხდია მოწოდებად.

ამ დღეებში ქალბატონ ნინა ედიშერაძეს 100 წელი შეუსრულებოდა. გმადლობთ, მადლიანო მკურნალო!

ბია პლატონიშვილი

მილიარდერთა კლუბი

16 ძმუნფის 8 სახეობის 50 წარმომადგენელი, მათ შორის ერთადერთი მანდილოსანი(!) – ამერიკელი ჩოგბურთის ლეგენდა სიმონა პოლიტასი მოხვდა აშშ-ის პორტალ სპორტიკოს მიერ გამოვლენილ სპორტის ისტორიაში ყველაზე მაღალანაზღაურებელ ვარსკვლავთა კომორტაში.

აღსანიშნავია, რომ მათგან 13 გზაში თამაშობს, ხოლო ორი მე-სამედი – 34 ამერიკელია, რჩეულებს კი უპირატესობა მთელი რიგი კრიტერიუმების გათვალისწინებით მიაკუთვნეს: ხელოვასი, ბონუსები, საპრიზო თანხა, სასპონსორო შე-

მოსავლები, ჰონორარები და ასე შემდეგ.

რაც შეეხება გამომუშავებულ საერთო დივიდენდებს, ტოპ-ხუთეული ასეთი გახლავთ: **მაიკლ ჯორდანი** (აშშ, კალათბურთი) – 4,15 მილიარდი დოლარი (ინფლაციის გათვალისწინებით), **ტაიგერ ვუდსი** (აშშ, გოლფი) – 2,79 მილიარდი, **კრიშტიანუ რონალდუ** (პორტუგალია, ფეხბურთი), – 2,23 მილიარდი, **ლევონ ტეიში** (აშშ, კალათბურთი), – 1,88 მილიარდი, **ლიონელ მესი** (არგენტინა, ფეხბურთი) – 1,85 მილიარდი.

ოსკაროსანთა გალერეა

მართალია, ოლიმპიური 2024 წლის სპორტული სეზონი 4 თვის წინათ გავაცილეთ, მაგრამ მისი შედეგები ჯერაც აქტუალურად რჩება და სხვადასხვა ვერსიით ოსკარების მფლობელთა გამოვლენის პროცესი დღემდე გრძელდება.

ამჯერად საკუთარი რჩეულნი მადრიდში გამართულ საზეიმო ცერემონიაზე ლაურიუს მსოფლიო სპორტის აკადემიამ დააჯილდოვა და უპირატესობა მართლაც ღირსეულთა შორის ღირსეულებს მიანიჭა:

ქალები – სიმონა ბაილსი (აშშ, სპორტული ტანვარჯიში). მძიმე ტრავმის მოშუშების შედეგად მან ფრანგულ ფორუმზე 3 ოქტო და 1 ვერცხლი მოიხვეჭა, ხოლო კარიერის განმავლობაში მოპოვებული უმაღლესი სინჯის მედელების რაოდენობით (9) გენიალურ რუს კოლეგას **ლარისა ლატინინას** დაენია.

კაცები – არმან ღუჰლანტისი (შვედეთი, მძლეოსნობა). ჯოკით ხტომაში მსოფლიოს მრავალგზის რეკორ-

დსმენმა სენის ნაპირებზე უძვირფასესი ხუთგოლიანი ტრიუმფი გამოჰქდა.

სიმატლის, სიმატლის და სიმატლიანობის ერთგული მეცნიერება

მრავალმხრივი მოღვაწეობით განვლო მთელი თავისი შეგნებული ცხოვრების გზა ოთარ გამყრელიძემ, რომლის ცხედარი უჩვეულო პატივით გააცილა არდადეგების გზაზე ქართული საზოგადოებრიობის ყველა ფენამ, ხელისუფლების უმაღლესი ხელმძღვანელობისა და მესვეურების მონაწილეობით. ეს იყო ნათელი გამოხატულება და დადასტურება იმისა, თუ რა ღირებულებებით სარგებლობდა და თავად ასაზრდოვდა სულიერად ოთარ გამყრელიძემ ნაღდ საქართველოს უფლებრივ სფეროში.

არადა, სრულიად განუზომელია ამ სფეროს მასშტაბი, რომელიც წარსულსაც მოიცავს, აწმყოს და მომავალს; ადამიანის დაბადებამდე, მერე მისი სიცოცხლისა და სიკვდილის შემდგომ პერიოდებს. მის შინაარსსა და მოცულობას ყველაზე უკეთ გამოხატავს ქართველ სამართალმცოდნეთა და სამართალმსახურთა სამრძოლო მონაწილეობა: „სამართლე, სამართალი და სამართლიანობა“, რომელიც ტრადიციული ფილოსოფიური აზროვნების სწორუპოვარი ნიმუშია და ძვირად ეძებნება მაღალი საერთაშორისო დარგობრივ მრავალფეროვნებაში. ღირსეული მოქალაქეობრივი ცხოვრების ამ სამ ქვაკუთხს ედგა შეუპოვარ მეცნიერებმა, არაჩვეულებრივი ღირსებებით შემკული და შეიარაღებული სამართალმცოდნე და პრაქტიკოსი იურისტი ოთარ გამყრელიძე.

* * *

ღირსებათა შორის მთავარი, ყველა სხვა თვისების განმსაზღვრელი და გამაერთიანებელი გახლდათ ის, რომ იყო კრისტალურად უმნიშვნელო პიროვნება. თანაც მრავალი უსამართლობის მსხვერპლი და არაერთგვაროვანი ჭირგადახანდა. ეს გარემოება, როგორც მატერიალურ, ისე სულიერ განზომილებებში სრულიად შეუვალს ხდოდა მის პიროვნულ ავტორიტეტს. იმდენად მაღალი იყო იმავდროულად ეს ავტორიტეტი, რომ ზოგჯერ სრულიად უღირსნიც კი უტეხად მიეტმანებოდნენ ხოლმე, რათა თავადაც დაემკვიდრებინათ წესიერი კაცის სახელი ოთარ გამყრელიძის ხშირად მოხსენიებით.

* * *

ოთარ გამყრელიძემ იყო ევროპული ყაიდის, უპირატესად – ტრადიციული გერმანული წესით მოაზროვნე იურისტი, რომელმაც თინათინ წერეთლის შემდეგ, ყველაზე მეტი როლი შეასრულა სისხლის სამართლის ქართული მეცნიერების გადამარგებაში თავისი დროის ვიწრო ლიანდაგიდან რკინიგზის ფართო ლიანდაგზე, რითაც ფასდაუდებელი ამაგი დასდო ჩვენი დარგის ახალგაზრდობას, ამით, ფაქტობრივად, შეუქცევადი გახდა ტრანსფორმაციის მთელი იდეოლოგიური პროცესი. შესაბამისი ცვლილებებს დაედო სათავე სამართლის სწავლებასა და სასამართლო საქმიანობაში. გავისხნო, რომ ოთარ გამყრელიძე საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მეცნიერული მრჩეველი გახლდათ მრავალი წლის განმავლობაში ზოლო ხანებამდე. მან შეგვიჩინა საკანონმდებლო საქმიანობასა და ადვოკატურასაც. შესაბამისად, საესტეზო დამსახურებულად დააჯილდოვეს ის დიდი ლუარსაბ ანდრონიკაშვილის ორდენით.

* * *

აუნაზღაურებელი ოთარ გამყრელიძის გარდაცვალებამ აღარ გვეყოლება არაჩვეულებრივი ცოცხალი მაგალითი, რომელსაც ის წარმოადგენდა. ეს განსაკუთრებით თვალსაჩინო იყო მის საპროფესორო საქმიანობაში და საზოგადოებრივ-მოქალაქეობრივ აქტივობაში. ზოგჯერ დაუჯერებელიც კი ჩანდა ამ მშვიდი, წყნარი პიროვნების შეურიგებელი პათოსი და შეუწყნარებლობა კომფორტ-მიზმთან.

ოთარ გამყრელიძის ცხოვრებაში იყო პერიოდები, როდესაც ლამის არანაირი საშუალება არ ღირსებოდა ღმერთის, სამშობლოს და ადამიანური მომავლის მტკიცე რწმენის გარდა. სწორედ ამ რწმენით, შრომითა და მრძოლით მოიტანა სული 93 წლის ასაკამდე. ამ განწყობით ზრდიდა სამ კეთილ, წარმატებულ შვილს და საყვარელ შვილიშვილს. ეს შემართება გადამდგომი იყო ყველა მისი ახლომოსახლისათვის, მათ შორის ჩვენთვის – უახლოესი თანაკურსელი მეგობრებისათვის.

რა შეიძლება იყოს ამაზე უფრო ძვირფასი მემკვიდრეობა?

მინდია უბრალოდ, პეტრე ჩხეიძე, ირა ბააზოვა, თამაზ ტუღუშვი, ნატა აგოკაძე.

უკვდავი სსოვნა ნათელი სულისა

ოთარ გამყრელიძე

ნებისმიერი ნორმალური ადამიანისთვის დიდად სამწუხაროა ამქვეყნიური ცხოვრებიდან საზოგადოების ამა თუ იმ ღირსეული წარმომადგენლის წასვლა. მაგრამ განუზომელია ასეთი დანაკარგით გამოწვეული მწუხარება მაშინ, როდესაც განსვენებული იყო შენი გამზრდელი მასწავლებელი. ჩვენითვის, მისი მონაწილეობისათვის, ბატონი ოთარ გამყრელიძე წარმომადგენდა მშობლის ტოლფას ადამიანს, რადგან ის არა მხოლოდ პროფესიულად გვზრდიდა და გვაკვლიანებდა, არამედ პიროვნებამდაც გვაყალიბებდა. ის ყოველთვის გამოირჩეოდა თავისი მონაწილეობის მიმართ ურყევი ერთგულებითა და ამსოლუტური უანგარობით, ისევე როგორც თავისი დიდი მასწავლებლების მიმართ. აუცილებლად უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ მას არ სჩვეოდა მენტორული ჭკუისდამრიგებლობა. ის სხვა ადამიანებზე, უპირველესად კი თავის მონაწილეებზე, გავლენას ახდენდა თავისი ცხოვრების წესით, სავსებითად, მოვლენებისადმი და ადამიანებისადმი თავისი შინაგანი დამოკიდებულებით, პირუთვნელობითა და მიუკერძოებლობით. იგი გამორჩეული იყო ადამიანებისადმი კეთილმოსურნეობითა და გულისხმიერებით, თუმცა შეეძლო ყოფილიყო მკაცრი და შეუვალი, როდესაც ეს საჭირო და აუცილებელი იყო, მაგრამ არა პირადი სარგებლისათვის, არამედ საზოგადო საქმის სასიკეთოდ. თუმცა ასეთ მომენტებშიც ის ყოველთვის იყო სამართლიანი და ობიექტური.

ბატონი ოთარი ყველა ზემოხსენებულ სიკეთესთან ერთად, მამაც ადამიანს იყო, რომელსაც შეეძლო დიდი შეუპოვრობით შეგრძოლებოდა ნებისმიერ უკეთურობას, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც გადაწყდებოდა ხოლმე ადამიანის უსამართლო ჩაგვრასა თუ ვინმეს მიერ, მათ შორის ხელისუფალთა მხრიდან, საზოგადოებრივი ინტერესების უხეშ უგულვებლყოფას. იყო დრო, როდესაც ოთარ გამყრელიძე დიდი შეუპოვრობით იცავდა თავის მასწავლებლებს უსამართლო დევნისგან და დადგა ისეთი დროც, როდესაც ის უკვე ისეთივე შეუპოვრობით თავის მონაწილეებს იცავდა უსამართლობისგან.

პროფესორმა ოთარ გამყრელიძემ დიდი ღვაწლი გასწია თანამედროვე ქართული სისხლის სამართლის განვითარებისათვის, ეს მისია მან თავისი მასწავლებლებისგან გადაიბარა და ღირსეულადაც ატარა თავისი სიცოცხლის ბოლომდე. მისი მეცნიერული შემოქმედება თავისი შედეგებით, რომელიც დაზღვეული იყო ყოველგვარი პოლიტიკური, თუ სხვა მსგავსი კონიუქტურისგან, თვალსაჩინო მაგალითია დიდი და ღრმა პროფესიონალიზმისა, რომლის ნაშრომებზე უკვე ახალგაზრდა იურისტთა მრავალი თაობა გაიზარდა და კვლავაც მრავალი გაიზრდება, ან უკვე მის მეცნიერულ მემკვიდრეობაზე. ის მრავალი ათეული წლის განმავლობაში ხელმძღვანელობდა სისხლის სამართლის განყოფილებას სახელმწიფოსა და სამართლის მრავალპროფილიან ინსტიტუტში, რომელიც მის ხელში მეცნიერთა ნამდვილ სამჭედლოდ იქცა, სადაც მისი ხელმძღვანელობით არაერთმა სპეციალისტმა წარმატებით დაიწყო სადოქტორო დისერტაცია. ამაჟამად მისი აღზრდილი დოქტორები და პროფესორები სხვადასხვა უმაღლეს სასწავლებელში მოღვაწეობენ, ქმნიან სამეცნიერო ნაშრომებს, რითაც აგრძელებენ რა ბატონ ოთარის მიერ მათთვის გადაბარებულ საქმეს, ისინი ყოველთვის იამაყებიან თავისი ღირსეული მასწავლებლით და საესტეზო სამართლიანად.

ოთარ გამყრელიძეს უზომოდ უყვარდა სამშობლო, რომლის პატრიოტული სულისკვეთება გამოიხატებოდა არა საღვთაობებში, რაც, სამწუხაროდ, ხშირად გვჩვენია ქართველებს, არამედ რეალურად გაკეთებულ საქმეებში. ამ მხრივ საგანგებოდ უნდა აღინიშნოს ოთარ გამყრელიძის პუბლიცისტური ნაშრომები, რომლებიც ათეულობით წლების განმავლობაში იმეჭდებოდა სხვადასხვა გამოცემებში. ამ ნაშრომებში იკვეთება მათი ავტორის მიერ ფართო მსოფლმხედველობრივი დიპლომონის ფლობა. მათში წამოწეული იყო მრავალი საზოგადო, თუ ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი პრობლემა, სადაც მის მიერ გამოთქმული არაერთი საინტერესო და ფრიალ საყურადღებო მოსაზრება სხენებული პრობლემის დაძლევის გზათა თაობაზე. ამავე ნაშრომებში ავტორის მიერ მხილებულია ის მანკიერებანი, რომლებიც სუფევდა როგორც საზოგადოებრივ ცხოვრებაში, ისე სახელოსუფლო წრეების საქმიანობაში. ასეთი უკომპრომისო პოზიცია, ცხადია, რომ მას განუზომებლად არა ია—ვარდებით მოეწონა, არამედ ეკლიანი გზით სიარულს, მაგრამ ამის გამო ბატონ ოთარს ცხოვრებაში უკან არასდროს დაუხვეია.

მიუხედავად საზოგადოების წინაშე დიდი დამსახურებისა, ოთარ გამყრელიძე სამაგალითო იყო თავისი თავმდაბლობითა და უბრალოებით, რომელსაც არასდროს უცდა რთვორამე წინა პლანზე წამოეწია თავისი პიროვნება და ხაზი გაესვა თავისი უპირატესობისათვის, უჩუბრად და ერთგულად ემსახურებოდა ისეთი ღირებულებების დამკვიდრების საქმეს, როგორიცაა მორალი, სამშობლო, ადამიანური ღირსება და განათლება. ამიტომ სრულიად ლოგიკური და ბუნებრივია, რომ ოთარ გამყრელიძემ შექმნა ქართულ-ტრადიციულ ღირებულებებზე დაფუძნებული ოჯახი, სადაც გაიზარდნენ შესანიშნავი შვილები. სამწუხაროდ, მისი მეუღლე, ღირსეული ქალბატონი, დოღო ნანობაშვილი, მეუღლეზე უფრო ადრე წავიდა ცათა სასუფეველში, მაგრამ ამ მძიმე დარტყმამ ვერ გატეხა ბატონი ოთარი, ღირსეულად გაუმკლავდა დიდ სულიერ ტკივილს. თუმცა მისთვის უეჭველად დიდი ნუგეში იყო ის, რომ იგი მოეწონა თავისი შვილიშვილის, პატარა ანდრიას ხილვას, რომელიც გააგრძელებს სახელოვანი პაპის ღირსებით სავსე გზას.

უკვე ორმოცი დღე გავიდა მას შემდეგ, რაც პროფესორი ოთარ გამყრელიძე წავიდა ამ ცხოვრებიდან, თუმცა წავიდა ფიზიკურად, მაგრამ ის დიდი სულიერი და ზნეობრივი ღირებულებანი, რაც მან დაგვიტოვა, არა მხოლოდ მის მონაწილეებს, არამედ ასევე მეგობრებს, ნათესავებსა და საერთოდ ყველა იმ ადამიანს, ვისაც კი ოდესმე ურთიერთობა ჰქონია ბატონ ოთართან, მთელი ჩვენი ცხოვრების მანძილზე შეგვეწევა და გაგვახსენებდეს თანამედროვეობის დიდ სირთულეებთან და პრობლემებთან უშეღავათო ჭიდილში.

ნუგეშად გვრჩება დიდი მაღლიერებით განმსჭვალული, უკვდავი ხსოვნა ღირსებითა და პატიოსნებით სავსე, ღვანდობილი ადამიანისა, რომლის გავლენით კვალი არასდროს წაიშლება და ყოველთვის შეგვახსენებს ჩვენს მოვალეობასა და ჭეშმარიტ დანიშნულებას ამქვეყნიურ ცხოვრებაში.

ნიწო გვინებამაძე,

პროფესორი.

დავით სულაძევილიძე,

პროფესორი.

ქუთაისქალაქობა 2025

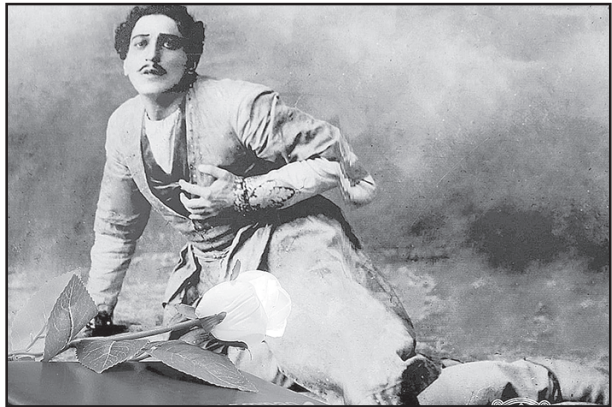
წელს „ქუთაისქალაქობის“ მთავარი ღონისძიებები თეთრი ხიდის მიმდებარე, მუზეუმის მოედანზე გაიმართა.

„ვერიკოს სკვერში“ მოეწყო: იმერეთის რეგიონში შემავალი მუნიციპალიტეტების ადგილობრივი მუნიციპალიტეტების ხელნაკეთი ნივთების და ყვავილების გამოფენა-გაყიდვა; ფოტოგრაფიის, ქუთაისის სალონური ცხოვრების ამსახველი სცენები, სპორტული და სამაგვამლო-გასართობი აქტივობები, „დ. მხეიძის სახ. ფოტო-კინომატიანის მუზეუმის“ გამოფენა, მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლის მოსწავლე-ახალგაზრდობის ნივთების გამოფენა, საჭადრაკო ტურნირი.

მდინარე რიონზე ჯომარდობის მოყვარულთა საჩვენებელი დაშვება განხორციელდა. ქუთაისის ნ. შერვაშიძის სახელობის სახელმწიფო ისტორიული მუზეუმში გამო-

ფენა „ქუთაისი თვითმმართველი ქალაქი 150“ გაიხსნა.

დღის განმავლობაში გაიმართა ქუთაისის იოსებ გუგუშვილის სახელობის კამერული გუნდის, ა(ა)იპ ქუთაისის კულტურულ-სახელოვნებო, საგანმანათლებლო დაწესებულებათა გაერთიანების სასულიერო ორკესტრის, მოსწავლე-ახალგაზრდობის კონცერტი. საპატიო ქუთაისელების დაჯილდოების ცერემონიას ლადო მესხიშვილის სახელობის პროფესიული სახელმწიფო დრამატული თეატრი მასპინძლობდა. აქვე გაიმართა ქუთაისის სიმღერისა და ცეკვის სახელმწიფო აკადემიური ანსამბლის კონცერტი. „ქუთაისქალაქობა 2025“-ს აღნიშვნა გალა-კონცერტით დასრულდა, სადაც თბილისის მიგ-მენდმა დაუკრა, - ნათქვამია ინფორმაციაში.

ვანო სარაჯიშვილის სახელობის საერთაშორისო ფესტივალი

სიღნაღში ვანო სარაჯიშვილის სახელობის საერთაშორისო ფესტივალ-კონკურსი დაფუძნდა. შესაბამისი მემორანდუმი სიღნაღის მუნიციპალიტეტის მერიასა და თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის შორის გაფორმდა. ინფორმაციას სიღნაღის მუნიციპალიტეტი ავრცელებს.

დოკუმენტს ხელი ცნობილი ქართველი მუსიკოსის ვანო სარაჯიშვილის დაბადებიდან 146 წლისთავთან დაკავშირებულ საღამოზე მოწვევდა. ღონისძიებას კახეთის მხარეში სახელმწიფო რწმუნებული გიორგი ალადაშვილი, თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის რექტორი გიორგი ვაჩნაძე და საკრებულოს თავმჯდომარე დავით ჯანიკაშვილი, სიღნაღის მუნიციპალიტეტის მერი მალხაზ ბეგიშვილი ესწრებოდნენ.

სიყვარულის ქალაქში ოპერის მომღერლებისა და ადგილობრივი შემსრულებლების მონაწილეობით კონცერტი გაიმართა, ასევე ვანო სარაჯიშვილის შესახებ გადართული დოკუმენტური ფილმის ჩვენება შედგა. ვანო სარაჯიშვილის დაბადების 146 წლისთავთან დაკავშირებით სიღნაღში მთელი დღის განმავლობაში არაერთი კულტურულ-შემეცნებითი ღონისძიება გაიმართა.

წმინდისა დიდებულისა, დიდმოწამისა, ქლავაშვილისა და სასწაულ-მოქმედისა გიორგისა

6 მაისს საქართველოს წმინდა მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია გიორგოსს აღესასწავლოვს. წმიდა დიდმოწამე გიორგი საქართველოს განსაკუთრებული წმინდანია.

...ცნობილია, რომ წმინდა გიორგი ხილულად იბრძოდა ქართველთა ლაშქარში. საქართველოში ეკლესიების უმრავლესობა წმინდა გიორგის სახელზეა აგებული. ქართველებმა წელიწადის ერთ-ერთ თვეს გიორგობისთვის უწოდეს!

...დიოკლეტიანემ ბრძანა გიორგისა და დედოფალ ალექსანდრას სიკვდილით დასჯა, რაც მალევე აღასრულეს. ორივე ქალაქგარეთ წაიყვანეს და როდესაც დასჯის ადგილზე მიყვანეს, დედოფალმა დასჯამდე სული განუტევა, ხოლო გიორგის თავი მოჰკვეთეს. ამიტომაცაა, რომ წმინდა დიდმოწამე გიორგის და დედოფალ ალექსანდრას სხენება ერთ დღესაა დაწესებული.

გიული ლიპარტია

პოეტი ენვარ ნიჟარაძე გარდაიცვალა

78 წლის ასაკში გარდაიცვალა პოეტი ენვარ ნიჟარაძე.

პოეტი, დრამატურგი, ლიტერატურათმცოდნე ენვარ ნიჟარაძე დაიბადა 1946 წლის 2 დეკემბერს, ლენტეხში. 1964 წელს დაამთავრა ქუთაისის 23-ე საშუალო სკოლა, ოქროს მედლით. 1977 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტი, ნიითელი დიპლომით.

1982-1988 წლებში მუშაობდა ჟურნალ „დილის“ მთავარ რედაქტორად, 1988-1991 წლებში კი - მწერალთა კავშირის მდივნად.

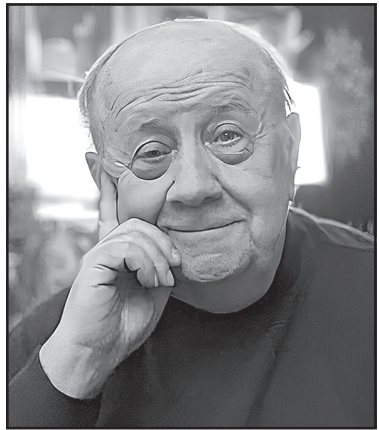
1991 წელს დაინიშნა საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილედ.

1995 წელს ოჯახთან ერთად წავიდა ემიგრაციაში, სადაც იმყოფებოდა 19 წელი.

2014 წლის სექტემბერში დაბრუნდა სამშობლოში.

გამოცემული აქვს უამრავი პოეტური კრებული.

მას ეკუთვნის ცნობილი ლექსი „რა სიმშვიდეა, ქალბატონო“, რომელიც კომპოზიტორმა ნუგზარ ჩხაიძემ აამღერა.

საქართველოს წმინდანები

გამოცემელი და მთავარი რედაქტორი
სვანტაჰ ჟოგულია
(599-36-00-35)

რედაქტორის მოადგილე
მამუკა ვაშაძიძე
(597-22-07-04)

შემოქმედებით ჯგუფი:
ალექო ასლანიშვილი, თემურ ქორიძე, ოთარ ტურაბელიძე, გია პლატონიშვილი.

პიარისა და მარკეტინგის მენეჯერი
რუსუდან ჟოგულია
(577-77-27-17)

ტექნიკური რედაქტორი:
კახა ქორიძე.

სტილისტი-კორექტორები:
ნაირა კვეკელია, მაია იორაშვილი.

ოპერატორი
შორენა გვილია.

გაზეთის განახლებული ლოგოს ავტორი
გიორგი ნადარეიშვილი.

მისამართი:
თბილისი, აკაკი წერეთლის N116

წერილები გამოგზავნეთ ელექტრონულ მისამართზე:
sak@sak.ge

გაზეთი დამოუკიდებელია და ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. რედაქციის აზრი, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს ავტორთა მოსაზრებებს.

ფაქტების სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი. საავტორო უფლებები დაცულია. რედაქცია პასუხს არ აგებს სოციალური ქსელიდან და სხვა მედია-საშუალებებიდან გადმოგზავნილ, ან უხსოვრი პრესიდან თარგმნილი მასალების, ფაქტების, ინფორმაციის სიზუსტეზე.

იზექდება სტამბა „**ქოლოში**“
ე. ბაღდავაძის №3

კოდორი ჯგუფი

uac(უაკ)070.4(479.22) C-323

რეკლამისთვის დარეკეთ:

577-77-27-17
rkobulia29@gmail.com
ნაგისიმიო თანხა ჩარიცხეთ ანგარიშზე:
GE90BG0000000538329790

გაზეთის მომავალი ნომერი გამოვა ოთხშაბათს, 7 მაისს